

**Чернівецький навчально-науковий юридичний інститут
Національного університету
«Одеська юридична академія»**

Шевчук П.В., Каланча І.Г., Цуркан-Сайфуліна Ю.В.

Прокуратура України
*навчально-методичний
посібник*

для першого (бакалаврського) рівня,
галузь знань 08 «Право», спеціальність – 081 «Право»

**Чернівці
2025**

УДК 347.963
ББК Х72.9(4УКР)

Рекомендовано до друку рішенням кафедри загальнотеоретичної юриспруденції та прав людини Чернівецького навчально-наукового юридичного інституту Національного університету «Одеська юридична академія» (Протокол № 6 від 26 грудня 2024 року)

Рекомендовано до друку Навчально-методичною радою Чернівецького навчально-наукового юридичного інституту Національного університету «Одеська юридична академія» (Протокол № 6 від 18 лютого 2025 року)

Рецензенти:

Власова Г.П. - доктор юридичних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України, завідувач кафедри публічного права Факультету права та міжнародних відносин Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

Попович О.В. – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри загальнотеоретичної юриспруденції та прав людини Чернівецького навчально-наукового юридичного інституту Національного університету «Одеська юридична академія»

Шевчук П.В., Каланча І.Г., Цуркан-Сайфуліна Ю.В. **Прокуратура України:** навчально-методичний посібник для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня; галузь знань – 08 «Право»; спеціальність – 081 «Право» / Шевчук П.В., Каланча І.Г., Цуркан-Сайфуліна Ю.В. Чернівці, 2025. 81 с.

ББК Х72.9(4УКР)

© ЧННЮІ НУ «ОЮА», 2025

© Шевчук П.В., Каланча І.Г., Цуркан-Сайфуліна Ю.В., 2025

Навчальне видання

Прокуратура України
навчально-методичний посібник

Авторський колектив:

Шевчук Павло Васильович

Каланча Інга Георгіївна

Цуркан-Сайфуліна Юлія Василівна

42. Стефанчук М. М. Кадровий склад органів прокуратури в Україні: в пошуках оптимальних шляхів формування / М. М. Стефанчук // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право. 2022. Вип. 68. С. 246-252. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2022_68_45

43. Стефанчук М. М. Посилення самостійності спеціалізованої антикорупційної прокуратури в Україні: сучасні тенденції / М. М. Стефанчук // Правова держава. 2023. № 51. С. 41-52. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Prav_2023_51_6

44. Стефанчук М. М. Представництво інтересів держави в суді як функція прокуратури: особливості законодавчої регламентації / М. М. Стефанчук // Правова держава. 2024. № 55. С. 52-65. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Prav_2024_55_7

45. Стефанчук М. М. Представницька функція прокуратури: актуальний концепт судової практики / М. М. Стефанчук // Актуальні проблеми правознавства. 2024. Вип. 1. С. 117-125. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/aprpr_2024_1_19

46. Тагієв С. Р. Прокуратура України як суб'єкт реалізації кримінологічної політики щодо координації діяльності правоохоронних органів / С. Р. Тагієв, С. В. Івашко // Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія : Юридичні науки. 2023. Т. 34(73), № 4. С. 114-118. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/UZTNU_law_2023_34\(73\)_4_19](http://nbuv.gov.ua/UJRN/UZTNU_law_2023_34(73)_4_19)

47. Хоменко О. М. Форми взаємодії органів прокуратури з суб'єктами сектору безпеки і оборони / О. М. Хоменко // Юридичний бюлетень. 2022. Вип. 26. С. 214-222. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ub_2022_26_31

48. Чечерський В. І. Ефективність впровадження спеціалізації прокурорів на прикладі спеціалізованих екологічних прокуратур / В. І. Чечерський // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право. 2023. Вип. 75(3). С. 123-128. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2023_75\(3\)_22](http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2023_75(3)_22)

49. Шлапко Т. В. Гарантії реалізації трудових та соціальнозабезпечувальних прав працівників органів прокуратури як складова частина їх правового статусу / Т. В. Шлапко, О. І. Кисельова, М. Г. Хлус // Аналітичнопорівняльне правознавство. 2022. № 6. С. 168-173. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/anopr_2022_6_32

50. Шуміло О. М. Сутність і значення забезпечення незалежності прокуратури в Україні / О. М. Шуміло // Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ. 2023. № 3(2). С. 221-226. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhnuvs_2023_3\(2\)_24](http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhnuvs_2023_3(2)_24)

ЗМІСТ

ВСТУП	4
СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (ФСМП, ФААД, ФПС (КЮ)).....	6
ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	7
ПЛАНІ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ.....	9
Тема 1. Правові та організаційно-управлінські основи діяльності прокуратури України.....	9
Тема 2. Система органів прокуратури України та організація їх роботи.....	14
Тема 3. Повноваження прокурора з виконання покладених на нього конституційних функцій.....	19
Тема 4. Прокурор в системі органів прокуратури України....	24
Тема 5. Організація роботи прокурора з основних напрямів прокурорської діяльності.....	29
Тема 6. Організація роботи окружної прокуратури.....	35
Тема 7. Організація роботи з діловодства, обліку та звітності в органах прокуратури.....	40
ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ.....	45
Тема 1. Правові та організаційно-управлінські основи діяльності прокуратури України.....	45
Тема 2. Система органів прокуратури України та організація їх роботи.....	47
Тема 3. Повноваження прокурора з виконання покладених на нього конституційних функцій.....	49
Тема 4. Прокурор в системі органів прокуратури України....	51
Тема 5. Організація роботи прокурора з основних напрямів прокурорської діяльності.....	53
Тема 6. Організація роботи окружної прокуратури.....	55
Тема 7. Організація роботи з діловодства, обліку та звітності в органах прокуратури.....	57
ТЕМИ РЕФЕРАТІВ.....	59
ЗАПИТАННЯ, ВИНЕСЕНІ НА ЗАЛІК.....	62
СЛОВНИК ОСНОВНИХ ТЕРМІНІВ.....	65
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	73

ВСТУП

Інститут прокуратури посідає особливе місце в системі органів державної влади України, відіграючи ключову роль у забезпеченні верховенства права, законності та правопорядку. Його багатовікова історія, еволюція функцій та сучасні завдання відображають складні суспільно-політичні процеси, що відбувалися в державі. Сьогодні, в умовах реформування правової системи та євроінтеграційних прагнень, роль прокуратури як гаранта законності набуває особливої актуальності.

Цей навчально-методичний посібник є важливим інструментом для опанування знань з дисципліни "Прокуратура України". Його мета – допомогти студентам та іншим зацікавленим особам глибше зрозуміти правові засади організації та діяльності цього інституту. Посібник структурований таким чином, щоб забезпечити послідовне вивчення ключових аспектів функціонування прокуратури, пропонуючи плани занять, питання для самостійної роботи, теми для рефератів, тести та інші матеріали, що сприяють ефективному засвоєнню навчального матеріалу.

Перший розділ посібника присвячений правовим основам діяльності прокуратури. Він включає плани занять, питання для самостійної роботи та теми рефератів, що охоплюють історичний розвиток прокуратури, аналіз її правових основ, визначення завдань та принципів діяльності, а також загальну характеристику функцій органів прокуратури.

Другий розділ детально розкриває систему органів прокуратури України та організацію їх роботи. Навчальні матеріали цього розділу спрямовані на вивчення організаційних засад системи прокуратури, її структури, особливостей роботи Офісу Генерального прокурора, обласних та окружних прокуратур, спеціалізованих прокуратур та організаційного забезпечення діяльності прокуратури.

Третій розділ зосереджується на повноваженнях прокурора з виконання покладених на нього конституційних функцій. Навчальні плани, питання для самостійної роботи та теми рефератів цього розділу охоплюють нагляд за додержанням законів органами, що провадять оперативно-розшукову діяльність, дізнання та досудове слідство, підтримання публічного обвинувачення в суді, представництво інтересів громадянина або держави в суді, а також нагляд за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних справах та застосуванні інших заходів примусового характеру. Окрему увагу приділено питанням професійної етики прокурора.

Четвертий розділ присвячений правовому статусу прокурора в системі органів прокуратури України. Навчальні матеріали цього розділу допоможуть розібратися з порядком зайняття посади, звільнення з адміністративної посади, дисциплінарною відповідальністю, звільненням з посади, припиненням та зупиненням повноважень. Окрему увагу приділено прокурорському самоврядуванню, органам, що забезпечують діяльність прокуратури, а також

32. Курило В. І. Розвиток і становлення прокуратури України як суб'єкта владних повноважень: історико-правовий аспект / В. І. Курило, Д. Ю. Павленко // Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія : Юридичні науки. 2022. № 3. С. 11-18. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnjju_2022_3_3

33. Макосій Ю. Д. До питання функціонального призначення прокуратури у механізмі захисту конституційних прав та свобод людини і громадянина / Ю. Д. Макосій // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право. 2022. Вип. 74(2). С. 214-219. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2022_74\(2\)_40](http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2022_74(2)_40)

34. Макосій Ю. Д. Конституційно-правові вектори впровадження оптимальної моделі прокуратури у системі механізму захисту прав людини / Ю. Д. Макосій // Аналітичнопорівняльне правознавство. 2022. № 6. С. 323-327. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/anpopr_2022_6_61

35. Макосій Ю. Д. Місце прокуратури в інституційному вимірі захисту конституційних прав та свобод людини і громадянина державотворення / Ю. Д. Макосій // Аналітичнопорівняльне правознавство. 2022. № 2. С. 312-317. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/anpopr_2022_2_60

36. Маслова Я. І. Спеціалізована антикорупційна прокуратура як суб'єкт запобігання корупції / Я. І. Маслова // Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія : Юридичні науки. 2022. Т. 33(72), № 1. С. 111-116. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/UZTNU_law_2022_33\(72\)_1_22](http://nbuv.gov.ua/UJRN/UZTNU_law_2022_33(72)_1_22)

37. Нестор Н. В. Взаємодія суб'єктів судово-експертної діяльності і органів досудового розслідування та прокуратури в сучасному кримінальному провадженні України / Н. В. Нестор // Криміналістика і судова експертиза. 2023. Вип. 68. С. 118-129. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/krise_2023_68_16

38. Павленко Д. Ю. Напрямки подальшого інституційного удосконалення адміністративно-правових функцій прокуратури України / Д. Ю. Павленко // Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія : Юридичні науки. 2023. № 12. С. 2232. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnjju_2023_12_5

39. Покора К. В. Принципи діяльності прокурора спеціалізованої прокуратури у сфері оборони / К. В. Покора // Актуальні проблеми права: теорія і практика. 2024. № 1. С. 251256. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/app_2024_1_25

40. Світличний О. П. Деякі особливості функцій прокуратури у період воєнного стану / О. П. Світличний, Л. В. Головій // Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія : Юридичні науки. 2023. № 12. С. 33-38. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnjju_2023_12_6

41. Скриньковський Р. М. Громадський контроль за діяльністю органів прокуратури як гарантія дотримання прав людини в Україні / Р. М. Скриньковський, М. В. Ковалів, Л. Г. Чистоклетов, Р. І. Крамар, М. В. Хмиз, О. Л. Хитра, Х. І. Кайдрович // Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія : Юридичні науки. 2022. № 3. С. 45-51. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnjju_2022_3_7

22. Деяк І. М. Проблема інституційного позиціонування прокуратури в контексті конституційного принципу поділу влади / І. М. Деяк // Аналітичнопорівняльне правознавство. 2024. № 6. С. 127-132. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/anporpr_2024_6_20

23. Єсімов С. С. Судовий контроль як гарантія діяльності органів прокуратури за дотриманням прав людини в Україні / С. С. Єсімов, Р. М. Скриньковський, М. В. Ковалів, В. В. Сердюк, М. В. Хмиз, Л. Г. Чистоклетов, О. Л. Хитра, С. В. Слінько // Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія : Юридичні науки. 2022. № 4. С. 64-70. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/mniju_2022_4_10

24. Жура В. А. Місце прокуратури у процесі співробітництва з міжнародним кримінальним судом / В. А. Жура, М. В. Корнесюк, К. І. Степанюк // Правова позиція. 2022. № 2. С. 57-61. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vamsup_2022_2_12

25. Загородній Є. О. Спеціалізована прокуратура у сфері оборони: правове становище, роль в системі органів правопорядку, функції та завдання в умовах воєнного стану / Є. О. Загородній // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право. 2023. Вип. 80(2). С. 135-143. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2023_80\(2\)_22](http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2023_80(2)_22)

26. Ковалів М. В. Координаційна діяльність прокуратури / М. В. Ковалів // Аналітичнопорівняльне правознавство. 2023. № 2. С. 228-232. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/anporpr_2023_2_40

27. Ковалів М. В. Прокуратура у механізмі поділу влади в Україні / М. В. Ковалів, Р. М. Скриньковський, С. С. Єсімов, Ю. С. Назар, М. В. Хмиз, Д. І. Йосифович, Ю. Є. Тиркало, Х. І. Кайдрович // Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія : Юридичні науки. 2022. № 2. С. 22-29. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/mniju_2022_2_5

28. Ковальчук І. С. Реформування органів прокуратури у зв'язку з євроінтеграційним фактором розвитку прокуратури України / І. С. Ковальчук // Правові новели. 2023. № 20. С. 296-299. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/prmo_2023_20_43

29. Косюта М. В. Прокуратура як суб'єкт державної влади України / М. В. Косюта // Актуальні проблеми держави і права. 2023. Вип. 97. С. 104-116. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apdp_2023_97_16

30. Крикун В. В. Сучасний стан та напрями удосконалення адміністративноправового статусу спеціалізованої антикорупційної прокуратури / В. В. Крикун // Держава та регіони. Серія : Право. 2023. № 1. С. 108-113. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/drp_2023_1_19

31. Курило В. І. Адміністративно-правовий статус органів прокуратури України / В. І. Курило, Л. В. Головій // Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія : Юридичні науки. 2024. № 4. С. 2832. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/mniju_2024_4_6

соціальному та матеріально-побутовому забезпеченню прокурорів та інших працівників органів прокуратури.

П'ятий розділ детально аналізує організацію роботи прокурора за основними напрямками прокурорської діяльності. Навчальні плани, питання для самостійної роботи та теми рефератів цього розділу охоплюють кадрову роботу, питання внутрішньої безпеки, координацію діяльності правоохоронних органів, представництво інтересів держави в суді, захист інтересів дітей та протидію насильству, діяльність у кримінальному провадженні, інформування суспільства, роботу зі зверненнями та запитами, забезпечення доступу до публічної інформації, підтримку потерпілих і свідків, а також міжнародне співробітництво.

Шостий розділ розглядає особливості організації роботи окружної прокуратури. Навчальні матеріали цього розділу допоможуть вивчити питання планування, розподілу обов'язків, використання організаційно-управлінських документів, проведення нарад, співвідношення планування з принципами прокурорської діяльності та питання доброчесності прокурора.

Нарешті, сьомий розділ присвячений організації роботи з діловодства, обліку та звітності в органах прокуратури. Навчальні плани, питання для самостійної роботи та теми рефератів цього розділу охоплюють загальну характеристику, правове регулювання, порядок приймання та обробки документів, організацію ведення обліку та статистики, аналітичну роботу та використання інформаційно-аналітичних систем.

Цей навчально-методичний посібник є важливим інструментом для студентів юридичних факультетів, аспірантів, викладачів, практикуючих юристів, працівників органів прокуратури та всіх, хто цікавиться питаннями діяльності цього важливого державного інституту. Авторський колектив сподівається, що це видання стане надійним помічником у вивченні навчальної дисципліни та сприятиме поглибленому розумінню ролі прокуратури у розбудові правової держави в Україні.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (ФСМП, ФААД, ФПС (КЮ))

Види навантаження	Денна форма год.	Заочна форма год.
Кількість кредитів / год.	0 3/9	0 3/9
Усього годин аудиторної роботи, у т. ч.:	32	16
• лекційні заняття, год.	14	10
• практичні заняття, год.	18	6
Усього годин самостійної роботи, у т. ч.:	58	74
• індивідуальні завдання	10	10
• підготовка до аудиторних занять та контрольних заходів, год.	48	64
Залік	+	+

Ужгородського національного університету. Серія : Право. 2023. Вип. 76(1). С. 13-19. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2023_76\(1\)_4](http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2023_76(1)_4)

12. Белов Д. М. Реалізація органами прокуратури правоохоронної функції держави: механізм забезпечення конституційної безпеки / Д. М. Белов, І. І. Швед, М. В. Белова // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право. 2022. Вип. 74(2). С. 192-195. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2022_74\(2\)_36](http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2022_74(2)_36)

13. Бисага Ю. М. Реалізація функцій органами прокуратури як елемент механізму забезпечення конституційної безпеки держави / Ю. М. Бисага, І. І. Швед // Аналітичнопорівняльне правознавство. 2023. № 1. С. 541-546. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/anporpr_2023_1_96

14. Бисага Ю. Незалежність як ключовий принцип діяльності прокуратури: загальні засади реалізації / Ю. Бисага // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право. 2022. Вип. 74(2). С. 196-198. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2022_74\(2\)_37](http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2022_74(2)_37)

15. Бойко П. Г. Європейські стандарти забезпечення принципу незалежності прокуратури / П. Г. Бойко // Актуальні проблеми правознавства. 2022. Вип. 4. С. 163-168. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/aprpr_2022_4_27

16. Бородіна І. В. Проблемні аспекти вдосконалення норм щодо використання символіки та знаків розрізнення в органах прокуратури України / І. В. Бородіна, О. Ю. Дудченко // Правовий часопис Донбасу. 2023. № 3. С. 76-81. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pppd_2023_3_15

17. Великодний Д. В. Взаємодія органів прокуратури та координаційна діяльність прокуратури як об'єкти адміністративно-правових досліджень / Д. В. Великодний // Правова позиція. 2024. № 2. С. 73-77. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vamsup_2024_2_17

18. Войтенко А. Б. Прокуратура як професійне середовище у політичній системі суспільства / А. Б. Войтенко // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. 2022. № 4. С. 392-400. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvdduvs_2022_4_60

19. Гнатенко В. С. Функціональна складова кримінального процесуального статусу керівника органу прокуратури / В. С. Гнатенко // Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ. 2024. № 2(2). С. 110-119. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhnuvs_2024_2\(2\)_12](http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhnuvs_2024_2(2)_12)

20. Головій Л. В. Правоохоронна функція прокуратури України / Л. В. Головій // Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія : Юридичні науки. 2024. № 4. С. 16-20. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnjju_2024_4_4

21. Гриненко С. О. Відшкодування шкоди, завданої незаконними діями, рішеннями та бездіяльністю органів, що здійснюють оперативнорозшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури і суду в умовах воєнного стану / С. О. Гриненко, І. М. Зеленська // Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія : Юридичні науки. 2022. № 7. С. 40-48. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnjju_2022_7_6

1. Адамів Ю. Актуальні питання кадрового потенціалу прокуратури України / Ю. Адамів // Український часопис конституційного права. 2023. № 2. С. 51-60.

2. Амелін О. Ю. Імідж прокурорів та прокуратури в Україні: сучасний концепт / О. Ю. Амелін // Правова держава. 2022. № 47. С. 820. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Prav_2022_47_3

3. Амелін О. Ю. Реалізація функцій прокуратури як елемент механізму забезпечення національної безпеки України / О. Ю. Амелін // Правова держава. 2024. № 55. С. 20-28. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Prav_2024_55_4

4. Бабенко А. М. Взаємодія поліції, прокуратури та Державної прикордонної служби України у протидії організованому кримінальному правопорушенню, пов'язаному із контрабандою, незаконним обігом зброї та наркотиків, тероризмом і протиправним перетином державного кордону України / А. М. Бабенко, М. В. Палій, І. М. Чекмарьова // Аналітичнопорівняльне правознавство. 2023. № 1. С. 436-440. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/anopr_2023_1_77

5. Бадалова Т. Г. Органи прокуратури України як суб'єкт екстрадиційних правовідносин у кримінальному провадженні / Т. Г. Бадалова // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. 2022. № 2. С. 579-586. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvdv_s_2022_2_90

6. Беланюк М. В. Трансформація органів військової прокуратури в Україні: історикоправовий аналіз / М. В. Беланюк // Інформація і право. 2022. № 1. С. 144-155. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Infpr_2022_1_17

7. Берлач А. І. Дискреційні повноваження органів прокуратури як складовий елемент їх адміністративно-правового статусу: зарубіжний досвід / А. І. Берлач // Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія : Юридичні науки. 2023. Т. 34(73), № 3. С. 150-155. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/UZTNU_law_2023_34\(73\)_3_28](http://nbuv.gov.ua/UJRN/UZTNU_law_2023_34(73)_3_28)

8. Берлач А. І. Щодо правового статусу Спеціалізованої антикорупційної прокуратури: пошук оптимальної моделі / А. І. Берлач // Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія : Юридичні науки. 2024. № 4. С. 11-15. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/mniju_2024_4_3

9. Берч В. В. Конституційно-правові засади організації та функціонування прокуратури: загальні положення / В. В. Берч // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право. 2022. Вип. 74(2). С. 181-184. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2022_74\(2\)_34](http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2022_74(2)_34)

10. Белов Д. М. Місце прокуратури серед органів державної влади: концептуальні підходи / Д. М. Белов, І. І. Швед // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право. 2023. Вип. 75(3). С. 88-94. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2023_75\(3\)_17](http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2023_75(3)_17)

11. Белов Д. М. Правоохоронна функція держави: роль та місце органів прокуратури / Д. М. Белов, І. І. Швед, М. В. Белова // Науковий вісник

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕМА 1. Правові основи діяльності прокуратури України

1. Предмет, система та структура навчальної дисципліни «Прокуратура України».

2. Історія розвитку прокуратури на різних етапах її існування.

3. Правові основи організації і діяльності прокуратури в Україні.

4. Завдання та принципи діяльності органів прокуратури.

5. Загальна характеристика функцій органів прокуратури.

ТЕМА 2. Система органів прокуратури України та організація їх роботи

1. Організаційні основи системи прокуратури України.

2. Система і структура органів прокуратури.

3. Організаційно-управлінська діяльність Офісу Генерального прокурора, обласних та окружних прокуратур.

4. Спеціалізовані прокуратури в структурі органів прокуратури України.

5. Організаційне забезпечення діяльності прокуратури.

ТЕМА 3. Повноваження прокурора з виконання покладених на нього конституційних функцій

1. Нагляд за додержанням законів органами, що провадять оперативно-розшукову діяльність, дізнання, досудове слідство.

2. Підтримання публічного обвинувачення в суді.

3. Представництво інтересів громадянина або держави в суді.

4. Нагляд за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних справах, а також при застосуванні інших заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян.

5. Професійна етика прокурора.

ТЕМА 4. Прокурор в системі органів прокуратури України

1. Правовий статус прокурора.

2. Порядок зайняття посади прокурора та порядок звільнення прокурора з адміністративної посади.

3. Дисциплінарна відповідальність прокурора.

4. Звільнення прокурора з посади, припинення, зупинення його повноважень на посаді.

5. Прокурорське самоврядування та органи, що забезпечують діяльність прокуратури.

6. Соціальне та матеріально-побутове забезпечення прокурора та інших працівників органів прокуратури.

ТЕМА 5. Організація роботи прокурора з основних напрямів прокурорської діяльності

1. Організація кадрової роботи в органах прокуратури України.
2. Організація роботи з питань внутрішньої безпеки в органах прокуратури України.
3. Порядок координації діяльності правоохоронних органів у сфері протидії злочинності.
4. Організація діяльності прокурорів щодо представництва інтересів держави в суді.
5. Особливості виконання функцій прокуратури з питань захисту інтересів дітей та протидії насильству.
6. Організація діяльності прокурорів у кримінальному провадженні.
7. Організація інформування суспільства щодо діяльності органів прокуратури.
8. Організація роботи органів прокуратури з особистого прийому, розгляду звернень і запитів та забезпечення доступу до публічної інформації.
9. Організація діяльності органів прокуратури з питань підтримки потерпілих і свідків.
10. Міжнародне співробітництво органів прокуратури.

ТЕМА 6. Організація роботи окружної прокуратури

1. Організація та планування роботи в окружній прокуратурі.
2. Розподіл обов'язків між працівниками окружної прокуратури: правові засади та порядок реалізації.
3. Організаційно-управлінських документів, що використовуються в діяльності окружної прокуратури: види та значення.
4. Нарада як форма організації роботи окружної прокуратури.
5. Співвідношення планування з основними принципами прокурорської діяльності.
6. Добросовісність прокурора.

ТЕМА 7. Організація роботи з діловодства, обліку та звітності в органах прокуратури

1. Загальна характеристика діловодства, обліку та звітності в прокуратурі, правове регулювання цього виду діяльності.
2. Організація діловодства в органах прокуратури: приймання та реєстрація вхідної кореспонденції, розгляд і виконання документів, контроль за виконанням документів; порядок обробки та надсилання вихідної кореспонденції.
3. Організація ведення обліку роботи і статистики в окружній прокуратурі: проблеми та основні питання.
4. Аналітична робота в органах прокуратури, її правові засади.
5. Інформаційно-аналітичні системи органів прокуратури України.

<https://gp.gov.ua/ua/posts/nakazi-generalnogo-prokurora-z-osnovnih-napryamiv-prokurorskoyi-diyalnosti>

23. Наказ від 08.09.2023 № 253 «Про організацію нагляду за додержанням законів органами, що провадять оперативно-розшукову діяльність» (із змінами). URL: <https://gp.gov.ua/ua/posts/nakazi-generalnogo-prokurora-z-osnovnih-napryamiv-prokurorskoyi-diyalnosti>

24. Наказ від 12.09.2023 № 258 «Про організацію роботи органів прокуратури України у сфері міжнародного співробітництва» (із змінами). URL: <https://gp.gov.ua/ua/posts/nakazi-generalnogo-prokurora-z-osnovnih-napryamiv-prokurorskoyi-diyalnosti>

25. Наказ від 25.06.2024 № 153 «Про затвердження Інструкції про порядок розгляду звернень і запитів в органах прокуратури України, Порядку організації та проведення особистого прийому громадян в органах прокуратури України» (із змінами). URL: <https://gp.gov.ua/ua/posts/nakazi-generalnogo-prokurora-z-osnovnih-napryamiv-prokurorskoyi-diyalnosti>

26. Наказ від 28.10.2024 № 263 «Про організацію діяльності органів прокуратури з питань підтримки потерпілих і свідків» (із змінами). URL: <https://gp.gov.ua/ua/posts/nakazi-generalnogo-prokurora-z-osnovnih-napryamiv-prokurorskoyi-diyalnosti>

27. Коментар Кодексу професійної етики та поведінки прокурорів. Київ. 2022. URL: https://ptcu.gp.gov.ua/files/Comentar-kodeksu_24.11.2022.pdf

Підручники, посібники, наукові праці:

1. Прокуратура в Україні: навчальний посібник / за заг. ред. М. М. Стефанчук. Київ: Алерта, 2025. 526 с.

2. Прокуратура України: навч. посіб. / М. В. Косюта ; Нац. ун-т "Одес. юрид. акад.". - Одеса : Юридична література, 2024. 446 с. Судові та правоохоронні органи України: навчальний посібник / М. А. Макаров, А. С. Симчук, М. Й. Кулик, Ю. В. Терещенко, С. В. Харченко. Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2022. 656 с.

3. Прокуратура України: посіб. для закл. вищ. освіти / В. О. Заросило та ін. ; за заг. ред. В. О. Заросила, А. М. Кислого, М. С. Цуцкірідзе ; ПрАТ ВНЗ "Міжрегіон. Акад. упр. персоналом", Нац. поліція України. 2-ге вид., допов. та перероб. Київ : Людмила, 2022. 119 с.

4. Судові та правоохоронні органи України : навчальний посібник / автори-упорядники В. М. Висоцький., Ю. А. Хатнюк. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 220 с.

5. Судові та правоохоронні органи України : підручник / В. В. Дараган, О. П. Бойко, Т. Г. Бадалова та ін.; 2-е вид., доп. і перероб. Дніпро : ДДУВС, 2023. 436 с.

Допоміжна література:

<https://gp.gov.ua/ua/posts/nakazi-generalnogo-prokurora-z-osnovnih-napryamiv-prokurorskoyi-diyalnosti>

13. Наказ Генерального прокурора від 21.08.2020 № 389 «Про організацію діяльності прокурорів щодо представництва інтересів держави в суді» (із змінами). URL: <https://gp.gov.ua/ua/posts/nakazi-generalnogo-prokurora-z-osnovnih-napryamiv-prokurorskoyi-diyalnosti>

14. Наказ Генерального прокурора від 04.11.2020 № 509 «Про особливості виконання функцій прокуратури з питань захисту інтересів дітей та протидії насильству» (із змінами). URL: <https://gp.gov.ua/ua/posts/nakazi-generalnogo-prokurora-z-osnovnih-napryamiv-prokurorskoyi-diyalnosti>

15. Наказ Генерального прокурора від 11.11.2020 № 520 «Про організацію інформування суспільства щодо діяльності органів прокуратури» (із змінами). URL: <https://gp.gov.ua/ua/posts/nakazi-generalnogo-prokurora-z-osnovnih-napryamiv-prokurorskoyi-diyalnosti>

16. Наказ Генерального прокурора від 08.02.2021 № 28 «Про затвердження Порядку координації діяльності правоохоронних органів у сфері протидії злочинності» (із змінами). URL: <https://gp.gov.ua/ua/posts/nakazi-generalnogo-prokurora-z-osnovnih-napryamiv-prokurorskoyi-diyalnosti>

17. Наказ Генерального прокурора від 17.03.2021 № 69 «Про організацію діяльності органів прокуратури з питань ведення Єдиного реєстру досудових розслідувань, статистики та її аналізу» (із змінами). URL: <https://gp.gov.ua/ua/posts/nakazi-generalnogo-prokurora-z-osnovnih-napryamiv-prokurorskoyi-diyalnosti>

18. Наказ Генерального прокурора від 30.09.2021 № 309 «Про організацію діяльності прокурорів у кримінальному провадженні» (із змінами). URL: <https://gp.gov.ua/ua/posts/nakazi-generalnogo-prokurora-z-osnovnih-napryamiv-prokurorskoyi-diyalnosti>

19. Наказ Генерального прокурора від 18.11.2021 № 365 «Про організацію діяльності органів прокуратури у сфері запобігання і протидії корупції поза межами кримінального провадження» (із змінами). URL: <https://gp.gov.ua/ua/posts/nakazi-generalnogo-prokurora-z-osnovnih-napryamiv-prokurorskoyi-diyalnosti>

20. Наказ Генерального прокурора від 29.12.2021 № 400 «Про організацію діяльності прокурорів з протидії порушенням прав людини у правоохоронній та пенітенціарній сферах» (із змінами). URL: <https://gp.gov.ua/ua/posts/nakazi-generalnogo-prokurora-z-osnovnih-napryamiv-prokurorskoyi-diyalnosti>

21. Наказ Генерального прокурора від 10.02.2022 № 25 «Про затвердження Положення про організацію кадрової роботи в органах прокуратури України» (із змінами). URL: <https://gp.gov.ua/ua/posts/nakazi-generalnogo-prokurora-z-osnovnih-napryamiv-prokurorskoyi-diyalnosti>

22. Наказ від 17.05.2023 № 130 «Про особливості організації діяльності спеціалізованих прокуратур у сфері оборони» (із змінами). URL:

Тема 1. Правові основи діяльності прокуратури України**Вступ**

Інститут прокуратури відіграє визначальну роль у забезпеченні законності та правопорядку в демократичній правовій державі. Його діяльність є ключовим елементом системи кримінальної юстиції, спрямованим на захист прав і свобод громадян, інтересів суспільства та держави. У зв'язку з цим, глибоке розуміння правових засад функціонування прокуратури є необхідною умовою підготовки кваліфікованих юристів, здатних ефективно реалізовувати свої професійні обов'язки в майбутньому.

Актуальність вивчення теми "Правові основи діяльності прокуратури України" зумовлена постійним реформуванням правової системи держави, що безпосередньо впливає на статус, функції та повноваження органів прокуратури. Сучасні суспільно-політичні процеси, євроінтеграційні прагнення України, а також необхідність адаптації національного законодавства до міжнародних стандартів вимагають від майбутніх фахівців ґрунтовних знань про правові засади діяльності прокуратури, її місце в системі державних органів та механізми взаємодії з іншими інституціями.

У рамках цієї теми буде розглянуто предмет, систему та структуру навчальної дисципліни "Прокуратура України", що дозволить студентам сформувати цілісне уявлення про її зміст та взаємозв'язок з іншими юридичними науками. Особливу увагу буде приділено вивченню історії розвитку прокуратури на різних етапах її існування, що сприятиме розумінню еволюції цього інституту, його трансформації під впливом історичних, політичних та соціальних факторів. Аналіз правових основ організації та діяльності прокуратури в Україні включатиме дослідження конституційних положень, Закону України "Про прокуратуру" та інших нормативно-правових актів, що регулюють статус, функції та повноваження органів прокуратури.

Важливим аспектом теми є розгляд завдань та принципів діяльності органів прокуратури, які визначають стратегічні напрями її роботи та забезпечують її ефективне функціонування в правовому полі. Детальне вивчення загальної характеристики функцій органів прокуратури дозволить студентам отримати комплексне уявлення про багатогранність діяльності прокуратури, її роль у різних сферах правового регулювання, включаючи кримінальне провадження, представництво інтересів держави в суді, нагляд за дотриманням законів та інші напрями.

Знання, отримані під час вивчення цієї теми, матимуть безпосереднє практичне значення для майбутньої професійної діяльності студентів у системі кримінальної юстиції. Незалежно від того, чи оберуть вони кар'єру прокурора, адвоката, судді чи іншого фахівця у сфері права, розуміння правових основ діяльності прокуратури дозволить їм ефективно взаємодіяти з органами

Нормативно-правові акти:

1. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950, ратифіковано Законом України № 475/97-ВР від 17.07.1997. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text

2. Конституція України : Закон України від 28 червня 1996 року. Із змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>

3. Про прокуратуру: Закон України від 14 жовтня 2014 року № 1697-VII (зі змін. і доп.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18#Text> Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України 13 квітня 2012 року № 4651-VI (зі змін. і доп.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>

4. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05 квітня 2001 року № 2341-III (зі змін. і доп.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>

5. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України 13 квітня 2012 року № 4651-VI (зі змін. і доп.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>

6. Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 № 393/96-ВР (зі змін. і доп.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80#Text>

7. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 № 2939-VI (зі змін. і доп.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text>

8. Про доступ до судових рішень. Закон України від 22 грудня 2005 року № 3262-IV (зі змін. і доп.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3262-15#Text>

9. Наказ Генерального прокурора України від 13.04.2017 № 111 «Про затвердження Порядку організації роботи з питань внутрішньої безпеки в органах прокуратури України» (із змінами). URL: <https://gp.gov.ua/ua/posts/nakazi-generalnogo-prokurora-z-osnovnih-napryamiv-prokurorskoyi-diyalnosti>

10. Наказ Генерального прокурора від 15.04.2020 № 191 «Про організацію роботи з питань правового аналізу, систематизації та обліку актів законодавства в органах прокуратури» (із змінами). URL: <https://gp.gov.ua/ua/posts/nakazi-generalnogo-prokurora-z-osnovnih-napryamiv-prokurorskoyi-diyalnosti>

11. Наказ Генерального прокурора від 06.08.2020 № 363 «Про організацію роботи органів прокуратури з особистого прийому, розгляду звернень і запитів та забезпечення доступу до публічної інформації» (із змінами). URL: <https://gp.gov.ua/ua/posts/nakazi-generalnogo-prokurora-z-osnovnih-napryamiv-prokurorskoyi-diyalnosti>

12. Наказ Генерального прокурора від 07.08.2020 № 365 «Про загальні засади організації роботи в органах прокуратури України» (із змінами). URL:

військовій та оборонній сфері, а також інші спеціалізовані прокуратури, утворені відповідно до закону.

Статистичний облік – це система збору, реєстрації, обробки, узагальнення та аналізу статистичних даних про різні аспекти діяльності органів прокуратури, а також про стан законності та правопорядку в країні. Статистичний облік використовується для оцінки ефективності роботи прокуратури, виявлення тенденцій злочинності, планування діяльності та прийняття управлінських рішень.

Судовий контроль – це діяльність суду, спрямована на перевірку законності та обґрунтованості рішень, дій чи бездіяльності органів досудового розслідування та прокурора на досудовому етапі кримінального провадження, а також на вирішення інших питань, віднесених до компетенції суду кримінально-процесуальним законом. Судовий контроль є важливою гарантією захисту прав та свобод людини і громадянина у кримінальному провадженні.

прокуратури, використовувати їхні повноваження у своїй роботі, а також сприяти підвищенню рівня законності та правопорядку в державі. Глибоке знання правових засад діяльності прокуратури є запорукою професійної компетентності та сприятиме формуванню правової культури в суспільстві.

Основні запитання практичного заняття

1. Предмет, система та структура навчальної дисципліни «Прокуратура України».
2. Історія розвитку прокуратури на різних етапах її існування.
3. Правові основи організації і діяльності прокуратури в Україні.
4. Завдання та принципи діяльності органів прокуратури.
5. Загальна характеристика функцій органів прокуратури.

Теми для есе та рефератів

1. Вплив історичних подій на формування сучасної моделі прокуратури України.
2. Міжнародні стандарти діяльності прокуратури та їх значення для України.
3. Принцип законності як основа діяльності прокуратури: теоретичні та практичні аспекти.
4. Роль прокуратури у забезпеченні прав і свобод людини в Україні.
5. Порівняльний аналіз функцій прокуратури в Україні та інших європейських країнах.
6. Реформування правових основ діяльності прокуратури України: необхідність та напрямки.
7. Вплив судової практики на формування розуміння правових основ діяльності прокуратури.

Тестові запитання

Який принцип діяльності прокуратури означає її підпорядкування лише закону?

- а) Незалежність
- б) Гласність
- в) Законність
- г) Об'єктивність

Який орган приймає Закон України "Про прокуратуру"?

- а) Президент України
- б) Верховна Рада України
- в) Кабінет Міністрів України
- г) Конституційний Суд України

Яка функція прокуратури полягає у контролі за дотриманням законів органами державної влади та місцевого самоврядування?

- а) Підтримання публічного обвинувачення
- б) Представництво інтересів громадянина або держави в суді
- в) Нагляд за додержанням законів
- г) Координація діяльності правоохоронних органів

Який історичний період в Україні характеризується створенням прокуратури як самостійного інституту?

- а) Київська Русь
- б) Козацька доба
- в) Російська імперія
- г) Період незалежності

Який міжнародний документ визначає основні права і свободи людини, що мають враховуватися в діяльності прокуратури?

- а) Статут ООН
- б) Загальна декларація прав людини
- в) Європейська конвенція з прав людини
- г) Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права

Яка функція прокуратури пов'язана з участю у розгляді справ про адміністративні правопорушення?

- а) Нагляд за додержанням законів
- б) Підтримання публічного обвинувачення
- в) Представництво інтересів громадянина або держави в суді
- г) Інша діяльність, передбачена законом

Який принцип діяльності прокуратури забезпечує можливість громадського контролю за її роботою?

- а) Незалежність
- б) Гласність
- в) Законність
- г) Професіоналізм

Яка функція прокуратури полягає у контролі за законністю виконання кримінальних покарань?

- а) Підтримання публічного обвинувачення
- б) Представництво інтересів громадянина або держави в суді
- в) Нагляд за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних справах
- г) Координація діяльності правоохоронних органів

на принципах законності, справедливості, об'єктивності, неупередженості, чесності, порядності, компетентності та конфіденційності. Дотримання норм професійної етики є важливим фактором, що впливає на довіру суспільства до органів прокуратури.

Процесуальні строки – це встановлені кримінально-процесуальним законом періоди часу, протягом яких повинні бути вчинені певні процесуальні дії або прийняті процесуальні рішення у кримінальному провадженні. Дотримання процесуальних строків є важливою умовою забезпечення оперативності та ефективності кримінального провадження, а також захисту прав та законних інтересів учасників процесу.

Публічне обвинувачення – це діяльність прокурора в суді, яка полягає у доведенні винуватості обвинуваченого у вчиненні кримінального правопорушення, наданні суду доказів, обґрунтуванні кваліфікації злочину та пропозицій щодо міри покарання. Прокурор виступає в суді як сторона обвинувачення та зобов'язаний діяти відповідно до закону, підтримувати обвинувачення, але при цьому бути об'єктивним та неупередженим.

Реєстрація документів – це процес фіксації факту створення, надходження або відправлення документів органами прокуратури шляхом присвоєння їм облікового номера та внесення необхідних відомостей до відповідних журналів або електронних систем документообігу. Реєстрація документів забезпечує їх облік, контроль за рухом та виконанням, а також можливість оперативного пошуку необхідної інформації.

Розподіл обов'язків – це визначення функціональних обов'язків між працівниками органів прокуратури відповідно до їхньої компетенції, кваліфікації та досвіду роботи. Ефективний розподіл обов'язків сприяє раціональному використанню кадрових ресурсів, підвищенню відповідальності працівників за виконання дорученої роботи, а також забезпеченню оперативності та якості виконання завдань прокуратури.

Система органів прокуратури – це ієрархічно організована сукупність органів прокуратури, що діють в Україні відповідно до Закону України "Про прокуратуру". До системи органів прокуратури входять Офіс Генерального прокурора, обласні прокуратури, окружні прокуратури, а також спеціалізовані прокуратури (військові, екологічні, антикорупційні).

Спеціалізація прокурорів – це поділ праці між прокурорами залежно від їхньої компетенції, досвіду роботи та напрямків діяльності прокуратури. Спеціалізація може бути предметною (за видами злочинів або правопорушень), функціональною (за стадіями кримінального процесу або напрямками прокурорської діяльності) або територіальною. Спеціалізація сприяє підвищенню професіоналізму прокурорів та ефективності їхньої роботи.

Спеціалізована прокуратура – це орган прокуратури, що здійснює свої повноваження у специфічних сферах правовідносин або на певних об'єктах. В Україні існують спеціалізовані прокуратури, такі як військові прокуратури, Спеціалізована антикорупційна прокуратура, Спеціалізована прокуратура у

працівників, а також забезпечувати системність та цілеспрямованість діяльності прокуратури.

Повноваження прокурора – це встановлені законом права та обов'язки прокурора, які він реалізує при здійсненні своїх функцій. Повноваження прокурора визначаються Конституцією України, Законом України "Про прокуратуру", Кримінальним процесуальним кодексом України та іншими законодавчими актами. Вони включають право на здійснення нагляду за додержанням законів, процесуальне керівництво досудовим розслідуванням, підтримання публічного обвинувачення в суді, представництво інтересів держави або громадянина в суді, а також інші права та обов'язки, необхідні для виконання покладених на прокуратуру завдань.

Правовий статус прокурора – це сукупність прав, обов'язків, гарантій незалежності та відповідальності, які визначають становище прокурора в системі органів прокуратури та його відносини з іншими суб'єктами правових відносин. Правовий статус прокурора встановлюється Конституцією України, Законом України "Про прокуратуру" та іншими законодавчими актами. Він включає вимоги до професійної кваліфікації, порядок призначення та звільнення, права та обов'язки при здійсненні повноважень, гарантії безпеки, соціального та матеріального забезпечення, а також підстави та порядок притягнення до відповідальності.

Представництво інтересів держави – це одна з функцій прокуратури, що полягає у зверненні до суду з позовами або заявами для захисту прав та законних інтересів держави у випадках, передбачених законом. Прокурор здійснює представництво інтересів держави у справах, що стосуються державного майна, бюджету, земельних відносин, охорони довкілля, а також в інших випадках, коли порушено або існує загроза порушення державних інтересів.

Прокуратура – це єдина система органів, що здійснюють функції, визначені Конституцією України та Законом України "Про прокуратуру", з метою забезпечення верховенства права, законності та правопорядку, захисту прав і свобод людини і громадянина, а також інтересів суспільства та держави. До системи прокуратури входять Офіс Генерального прокурора, обласні та окружні прокуратури, а також спеціалізовані прокуратури.

Прокурорське самоврядування – це право прокурорів самостійно вирішувати питання внутрішньої організації та діяльності прокуратури в межах, визначених законом. Прокурорське самоврядування реалізується через органи прокурорського самоврядування, такі як Рада прокурорів України та Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія прокурорів, які беруть участь у вирішенні питань щодо призначення, переведення, звільнення прокурорів, їх дисциплінарної відповідальності, а також з інших питань, що стосуються діяльності прокуратури.

Професійна етика прокурора – це сукупність моральних норм і правил поведінки, яких повинні дотримуватися прокурори при виконанні своїх службових обов'язків та поза службою. Професійна етика прокурора ґрунтується

Який етап розвитку прокуратури характеризується впливом західних правових стандартів?

- а) Київська Русь
- б) Козацька доба
- в) УРСР
- г) Сучасна Україна

Який принцип діяльності прокуратури вимагає від прокурорів високого рівня знань та навичок?

- а) Законність
- б) Незалежність
- в) Професіоналізм
- г) Гуманізм

Практичні ситуації-задачі для обговорення під час занять

Практична ситуація-задача № 1: "Застосування принципу законності та оскарження дій слідчого"

Слідчим слідчого відділу місцевого відділення поліції розслідувалося кримінальне провадження за фактом крадіжки мобільного телефону у громадянина Іванова. В ході досудового розслідування слідчий провів допит свідка Петрова, який, за словами потерпілого, міг бачити момент вчинення злочину. Під час допиту слідчий чинив психологічний тиск на свідка, погрожував йому кримінальною відповідальністю за дачу завідомо неправдивих показань, хоча Петров не відмовлявся давати покази, а лише висловлював невпевненість у своїх спогадах через поганий зір.

Прокурор окружної прокуратури, здійснюючи нагляд за додержанням законів у цьому кримінальному провадженні, отримав від адвоката Петрова скаргу на дії слідчого під час допиту. У скарзі адвокат вказував на порушення принципу законності, зокрема, вимог ст. 22 КПК України щодо недопустимості жорстокого, нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження з учасниками кримінального провадження.

Прокурор, розглянувши скаргу та вивчивши протокол допиту, дійшов висновку про наявність ознак порушення закону слідчим.

Завдання для студентів:

У чому полягає зміст принципу законності в діяльності органів прокуратури та слідчих?

Чи є дії слідчого під час допиту свідка порушенням принципу законності? Обґрунтуйте свою відповідь з посиланням на відповідні статті КПК України.

Які дії повинен вчинити прокурор у відповідь на скаргу адвоката на дії слідчого?

Практична ситуація-задача № 2: "Представництво інтересів держави та компетенція прокурора"

До прокуратури Чернівецької області звернулася Державна екологічна інспекція в Чернівецькій області з проханням здійснити представництво її інтересів в адміністративному суді у справі за позовом до приватного підприємства "Ліспром" про відшкодування шкоди, завданої довкіллю незаконною вирубною лісу. Сума збитків, за розрахунками екоінспекції, становить понад 1 мільйон гривень.

Прокурор, вивчивши надані документи, встановив, що шкода довкіллю дійсно завдана, однак вважає, що представництво інтересів держави у цій справі не є першочерговим завданням прокуратури, оскільки екоінспекція має власних юристів, які можуть представляти її інтереси в суді. Крім того, прокурор вважає, що ця справа не має значного суспільного значення, яке б вимагало втручання прокуратури.

Проте, керівництво обласної прокуратури наполягає на необхідності представництва інтересів держави у цій справі, посиляючись на значний розмір завданих збитків та важливість захисту екологічних інтересів суспільства.

Завдання для студентів:

Які є правові підстави для представництва прокурором інтересів держави в суді?

Чи є обґрунтованою позиція прокурора щодо відмови у представництві інтересів екоінспекції в даній ситуації?

Яким чином вирішується питання про представництво інтересів держави у випадку розбіжностей між прокурором та керівництвом прокуратури?

Облік – це система збору, реєстрації, систематизації та зберігання інформації про різні аспекти діяльності органів прокуратури. Облік може бути статистичним (облік кримінальних правопорушень, результатів їх розслідування та судового розгляду), кадровим (облік працівників), фінансовим (бухгалтерський облік), а також обліком документів та інших матеріальних цінностей.

Окружна прокуратура – це первинна ланка в системі органів прокуратури України, що діє в межах однієї або кількох адміністративно-територіальних одиниць – районів, міст обласного значення. Окружні прокуратури здійснюють нагляд за додержанням законів органами місцевого самоврядування, правоохоронними органами, підприємствами, установами, організаціями, розслідують кримінальні правопорушення, підтримують публічне обвинувачення в судах першої інстанції, а також виконують інші функції, передбачені Законом України "Про прокуратуру".

Організаційно-управлінські документи – це документи, що використовуються в діяльності органів прокуратури для організації їх роботи, управління персоналом, планування діяльності, координації дій, контролю за виконанням завдань та прийняття управлінських рішень. До таких документів належать накази, розпорядження, положення, інструкції, правила внутрішнього трудового розпорядку, плани роботи, протоколи нарад та інші.

Організація роботи окружної прокуратури – це комплекс заходів, спрямованих на забезпечення ефективного виконання окружною прокуратурою покладених на неї функцій та завдань. Організація роботи включає планування діяльності, розподіл обов'язків між працівниками, організацію діловодства, облік та звітність, проведення нарад, контроль за виконанням рішень, а також взаємодію з іншими органами державної влади, органами місцевого самоврядування та громадськістю.

Офіс Генерального прокурора – це державний орган, що очолює систему органів прокуратури України, здійснює керівництво та координацію їх діяльності, забезпечує виконання покладених на прокуратуру функцій, представляє прокуратуру у відносинах з іншими органами державної влади, органами місцевого самоврядування, міжнародними організаціями та іноземними державами. Офіс Генерального прокурора відповідає за розробку стратегії розвитку прокуратури, організацію кадрової роботи, матеріально-технічне забезпечення, міжнародне співробітництво, а також за інші питання, пов'язані з функціонуванням прокуратури.

Планування роботи – це процес визначення цілей, завдань, пріоритетних напрямків діяльності органів прокуратури на певний період часу, а також розробки конкретних заходів, спрямованих на досягнення цих цілей. Планування може бути перспективним (на тривалий термін), поточним (на рік, квартал, місяць) та оперативним (на короткий період). Ефективне планування дозволяє раціонально використовувати ресурси, координувати дії різних підрозділів та

попереднім, поточним та наступним. Він включає встановлення строків виконання, відстеження ходу виконання, нагадування виконавцям, перевірку результатів виконання та інформування керівництва про стан виконання.

Конфлікт інтересів – це ситуація, у якій особисті майнові або немайнові інтереси прокурора можуть вплинути на об'єктивність або неупередженість при виконанні ним службових обов'язків. Запобігання та врегулювання конфлікту інтересів є важливим аспектом забезпечення доброчесності прокурорів та запобігання корупції. Порядок врегулювання конфлікту інтересів визначається Законом України "Про запобігання корупції" та іншими нормативно-правовими актами.

Координація правоохоронних органів – це спільна діяльність органів прокуратури та інших правоохоронних органів, спрямована на підвищення ефективності боротьби зі злочинністю, забезпечення законності та правопорядку. Координація може здійснюватися шляхом проведення спільних нарад, розробки спільних планів, обміну інформацією, створення міжвідомчих робочих груп, а також в інших формах, передбачених законом.

Міжнародне співробітництво – це взаємодія органів прокуратури України з відповідними органами інших держав та міжнародними організаціями з питань боротьби зі злочинністю, надання правової допомоги, екстрадиції, а також з інших питань, що становлять взаємний інтерес. Міжнародне співробітництво здійснюється на підставі міжнародних договорів України, а також відповідно до національного законодавства.

Нагляд за додержанням законів – це одна з основних конституційних функцій прокуратури, що полягає у здійсненні контролю за дотриманням Конституції та законів України органами державної влади, органами місцевого самоврядування, їх посадовими особами, підприємствами, установами, організаціями та громадянами.¹ Нагляд може здійснюватися шляхом проведення перевірок, розгляду звернень громадян, участі у судових засіданнях, внесення подань, протестів та інших заходів прокурорського реагування.

Незалежність прокурора – це принцип діяльності прокуратури, що полягає у відсутності будь-якого незаконного впливу, тиску або втручання у діяльність прокурора при здійсненні ним своїх повноважень. Незалежність прокурора гарантується Конституцією та законами України, а також забезпечується відповідними механізмами, включаючи порядок призначення та звільнення, соціальний захист та прокурорське самоврядування.

Обласна прокуратура – це територіальний орган прокуратури, що діє в межах адміністративно-територіальної одиниці – області. Обласні прокуратури здійснюють керівництво та координацію діяльності окружних прокуратур, організовують та контролюють розслідування найбільш складних та резонансних кримінальних правопорушень, здійснюють представництво інтересів держави в судах апеляційної інстанції, а також виконують інші функції, передбачені Законом України "Про прокуратуру".

Тема 2. Система органів прокуратури України та організація їх роботи

Вступ

Інститут прокуратури в Україні є складним, багаторівневим утворенням, ефективне функціонування якого значною мірою залежить від чіткої організації та злагодженої взаємодії всіх його елементів. Розуміння структури органів прокуратури, організаційних засад їх діяльності та особливостей управління є фундаментальним для майбутніх юристів, які планують працювати в системі кримінальної юстиції. Актуальність цієї теми визначається постійними процесами реформування правової системи України, що безпосередньо впливають на організаційну структуру прокуратури, розподіл повноважень між різними її рівнями та ефективність виконання покладених на неї функцій.

Знання про систему органів прокуратури України та організацію їх роботи є необхідним для розуміння механізмів реалізації правоохоронної функції держави. Майбутні юристи, незалежно від обраної спеціалізації, будуть безпосередньо або опосередковано взаємодіяти з органами прокуратури. Адвокати повинні розуміти структуру прокуратури для ефективного представництва інтересів своїх клієнтів, судді – для належної оцінки позиції прокурора в судовому процесі, слідчі – для координації дій під час досудового розслідування. Таким чином, глибоке розуміння організаційних аспектів діяльності прокуратури є запорукою ефективної співпраці між різними суб'єктами кримінальної юстиції та забезпечення належного рівня правопорядку.

У рамках цієї теми буде детально розглянуто організаційні основи системи прокуратури України, включаючи конституційні та законодавчі засади її побудови, принципи ієрархічності та централізації. Особливу увагу буде приділено аналізу системи та структури органів прокуратури, включаючи Офіс Генерального прокурора, обласні та окружні прокуратури, а також спеціалізовані прокуратури. Буде досліджено компетенцію кожного рівня прокуратури, їх взаємозв'язок та механізми координації діяльності.

Окремий блок питань буде присвячено вивченню організаційно-управлінської діяльності Офісу Генерального прокурора, обласних та окружних прокуратур. Розглядатимуться питання планування роботи, розподілу обов'язків, контролю за виконанням завдань, а також використання сучасних управлінських технологій. Важливим аспектом є дослідження особливостей функціонування спеціалізованих прокуратур, їх місця в загальній системі органів прокуратури та специфіки виконання покладених на них завдань у таких сферах, як військова юстиція, екологія, боротьба з корупцією та інші.

Завершальним етапом вивчення теми стане аналіз організаційного забезпечення діяльності прокуратури, включаючи питання кадрового забезпечення, матеріально-технічного оснащення, фінансування та інформаційно-аналітичної підтримки. Розуміння цих аспектів дозволить

студентам отримати цілісне уявлення про умови, в яких функціонують органи прокуратури, та фактори, що впливають на ефективність їх роботи.

Отримані знання матимуть безпосереднє практичне застосування у майбутній професійній діяльності студентів. Розуміння організаційної структури прокуратури допоможе їм орієнтуватися в системі органів, визначати компетенцію кожного з них, налагоджувати ефективну взаємодію та використовувати отриману інформацію для захисту прав клієнтів, представництва інтересів держави або прийняття обґрунтованих процесуальних рішень. Глибоке розуміння організаційних аспектів діяльності прокуратури є необхідною умовою для успішної роботи будь-якого юриста, який працює в сфері кримінальної юстиції.

Основні запитання практичного заняття

1. Організаційні основи системи прокуратури України.
2. Система і структура органів прокуратури.
3. Організаційно-управлінська діяльність Офісу Генерального прокурора, обласних та окружних прокуратур.
4. Спеціалізовані прокуратури в структурі органів прокуратури України.
5. Організаційне забезпечення діяльності прокуратури.

Теми для есе та рефератів

1. Еволюція організаційної структури прокуратури України: від радянського періоду до сьогодення.
2. Вплив європейських стандартів на формування сучасної системи органів прокуратури України.
3. Організаційно-управлінська діяльність Офісу Генерального прокурора: ключові аспекти.
4. Роль спеціалізованих прокуратур у боротьбі зі злочинністю в Україні.
5. Забезпечення незалежності прокурорів через організаційну структуру прокуратури.
6. Оптимізація організаційної структури прокуратури України: сучасні виклики та перспективи.
7. Порівняльний аналіз систем органів прокуратури в Україні та інших країнах Європи.

Тестові запитання

Який орган очолює систему органів прокуратури України?

- а) Верховний Суд України
- б) Кабінет Міністрів України
- в) Офіс Генерального прокурора
- г) Міністерство юстиції України

Законність – це один з основних принципів діяльності прокуратури, що полягає у неухильному дотриманні Конституції України, законів України та міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, прокурорами під час виконання своїх повноважень. Прокурори зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Звернення громадян – це адресовані органам прокуратури письмові або усні пропозиції, заяви, скарги громадян щодо реалізації своїх прав та законних інтересів, а також повідомлення про порушення законодавства, недоліки в роботі органів державної влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій. Органи прокуратури зобов'язані розглядати звернення громадян у встановлені законом строки та вживати відповідних заходів реагування у разі виявлення порушень.

Звітність – це система збору, обробки та узагальнення інформації про результати діяльності органів прокуратури за певний період часу. Звітність використовується для оцінки ефективності роботи прокурорів, планування подальшої діяльності, контролю за виконанням поставлених завдань, а також для інформування суспільства про роботу прокуратури. Види звітності, порядок її складання та подання визначаються Офісом Генерального прокурора.

Інформаційно-аналітичні системи – це комплекси програмно-технічних засобів, призначених для автоматизованого збору, зберігання, обробки, аналізу та надання інформації, необхідної для забезпечення діяльності органів прокуратури. До таких систем можуть належати бази даних кримінальних проваджень, обліку звернень громадян, кадрового обліку, документообігу, а також спеціалізовані аналітичні інструменти. Використання інформаційно-аналітичних систем сприяє підвищенню оперативності та ефективності роботи прокурорів.

Інформування суспільства – це діяльність органів прокуратури, спрямована на забезпечення прозорості своєї роботи, підвищення рівня правової обізнаності громадян та формування позитивного іміджу прокуратури. Інформування суспільства може здійснюватися шляхом розміщення інформації на офіційному веб-сайті, проведення прес-конференцій, публікації в засобах масової інформації, надання відповідей на запити журналістів, а також через інші канали комунікації.

Кадрова робота – це комплекс заходів, спрямованих на забезпечення органів прокуратури кваліфікованими кадрами, їх розвиток, мотивацію та ефективне використання. Кадрова робота включає планування потреби в кадрах, добір та прийняття на роботу, навчання та підвищення кваліфікації, атестацію, оцінку діяльності, застосування заохочень та дисциплінарних стягнень, а також ведення кадрової документації.

Контроль виконання документів – це система заходів, спрямованих на забезпечення своєчасного та якісного виконання документів, що надійшли до органів прокуратури або були створені в їхній діяльності. Контроль може бути

видає накази, розпорядження та інші організаційно-розпорядчі документи, представляє прокуратуру у відносинах з іншими органами державної влади, органами місцевого самоврядування, міжнародними організаціями та іноземними державами.

Дисциплінарна відповідальність прокурора – це вид юридичної відповідальності, що настає за вчинення прокурором дисциплінарного проступку, тобто невиконання або неналежне виконання службових обов'язків, порушення вимог щодо етичної поведінки, а також інші дії, що підривають авторитет прокуратури. Підстави, порядок притягнення до дисциплінарної відповідальності та види дисциплінарних стягнень визначаються Законом України "Про прокуратуру". Рішення про притягнення прокурора до дисциплінарної відповідальності приймає Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія прокурорів.

Діловодство – це діяльність органів прокуратури, що забезпечує документування управлінської інформації, організацію роботи з документами, їх облік, зберігання та використання. Діловодство включає створення, одержання, реєстрацію, розгляд, виконання, обробку, зберігання та знищення документів незалежно від носія інформації. Правильна організація діловодства є необхідною умовою ефективної роботи органів прокуратури, забезпечення оперативності прийняття управлінських рішень та контролю за їх виконанням.

Доброчесність прокурора – це особистісна якість прокурора, що характеризується чесністю, порядністю, непідкупністю, об'єктивністю, неупередженістю, дотриманням етичних норм поведінки та високим рівнем моральних принципів. Доброчесність є однією з ключових вимог до прокурора, оскільки від неї залежить довіра суспільства до органів прокуратури та справедливості у здійсненні правосуддя. Питання доброчесності прокурорів регулюються Законом України "Про прокуратуру", Кодексом професійної етики прокурора та іншими нормативно-правовими актами.

Доступ до публічної інформації – це право кожної особи в порядку, визначеному законом, отримувати інформацію, що знаходиться у володінні суб'єктів владних повноважень, інших розпорядників публічної інформації, визначених законом. Органи прокуратури є розпорядниками публічної інформації та зобов'язані забезпечувати право на доступ до неї відповідно до Закону України "Про доступ до публічної інформації". Це включає оприлюднення інформації, надання відповідей на запити на інформацію, а також створення умов для ознайомлення з документами.

Єдиний реєстр досудових розслідувань (ЄРДР) – це автоматизована система, створена з метою забезпечення обліку кримінальних правопорушень, початку досудових розслідувань, руху кримінальних проваджень, а також осіб, які їх вчинили, прийнятих рішень та результатів судового розгляду. Порядок ведення ЄРДР визначається Кримінальним процесуальним кодексом України та відповідними нормативно-правовими актами Офісу Генерального прокурора.

Який принцип є основоположним для побудови системи органів прокуратури України?

- а) Децентралізація
- б) Ієрархічність
- в) Колегіальність
- г) Незалежність

Які прокуратури входять до системи органів прокуратури України?

- а) Обласні, міські, районні
- б) Обласні, окружні, міські
- в) Обласні, окружні
- г) Обласні, окружні, спеціалізовані

Який орган здійснює організаційне забезпечення діяльності прокуратури?

- а) Верховна Рада України
- б) Кабінет Міністрів України
- в) Офіс Генерального прокурора
- г) Міністерство фінансів України

Яка спеціалізована прокуратура займається розслідуванням корупційних злочинів?

- а) Військова прокуратура
- б) Екологічна прокуратура
- в) Спеціалізована антикорупційна прокуратура
- г) Транспортна прокуратура

Який рівень прокуратури є первинною ланкою в системі?

- а) Обласна прокуратура
- б) Окружна прокуратура
- в) Офіс Генерального прокурора
- г) Спеціалізована прокуратура

Який документ визначає структуру органів прокуратури?

- а) Конституція України
- б) Закон України "Про прокуратуру"
- в) Наказ Генерального прокурора України
- г) Постанова Кабінету Міністрів України

Яка функція не належить до організаційно-управлінської діяльності Офісу Генерального прокурора?

- а) Кадрове забезпечення
- б) Законотворча діяльність
- в) Матеріально-технічне забезпечення

г) Планування роботи

Яка прокуратура здійснює нагляд за додержанням законів у Збройних Силах України?

- а) Екологічна прокуратура
- б) Спеціалізована антикорупційна прокуратура
- в) Транспортна прокуратура
- г) Військова прокуратура

Який принцип організації роботи прокуратури передбачає чіткий розподіл повноважень між різними рівнями?

- а) Незалежність
- б) Централізація
- в) Гласність
- г) Законність

Практичні ситуації-задачі для обговорення під час занять

Практична ситуація-задача № 1: "Розмежування компетенції між обласною та окружною прокуратурою"

У місті N сталася дорожньо-транспортна пригода, внаслідок якої загинула одна особа та двоє отримали тяжкі тілесні ушкодження. Відомо, що водій автомобіля, який спричинив ДТП, перебував у стані алкогольного сп'яніння. Слідчим слідчого відділу місцевого відділення поліції було розпочато досудове розслідування за ч. 3 ст. 286 КК України.

Прокурор окружної прокуратури міста N, здійснюючи процесуальне керівництво у цьому кримінальному провадженні, звернувся до прокурора обласної прокуратури з рапортом, в якому вказав на складність справи, значний суспільний резонанс та необхідність проведення великого обсягу слідчих дій, включаючи призначення ряду складних експертиз. Прокурор окружної прокуратури вважав, що розслідування такої складної справи доцільно передати до слідчого управління ГУНП в області, а процесуальне керівництво – до обласної прокуратури.

Прокурор обласної прокуратури, вивчивши матеріали кримінального провадження та рапорт прокурора окружної прокуратури, дійшов висновку, що зазначена ДТП не має ознак особливої складності, а слідчі органи міста N мають достатній потенціал для проведення ефективного досудового розслідування. Проте, враховуючи суспільний резонанс, прокурор обласної прокуратури вирішив взяти це кримінальне провадження на контроль.

Завдання для студентів:

Визначте, які органи прокуратури входять до системи прокуратури України та їх ієрархію.

СЛОВНИК ОСНОВНИХ ТЕРМІНІВ

Аналітична робота – це систематизована діяльність органів прокуратури, що полягає у зборі, обробці, аналізі та узагальненні інформації про стан законності та правопорядку, тенденції злочинності, ефективність діяльності правоохоронних органів, а також інші соціально значущі явища, з метою виявлення проблем, розробки обґрунтованих управлінських рішень та прогнозування розвитку ситуації у відповідній сфері. Аналітична робота може включати вивчення статистичних даних, матеріалів кримінальних проваджень, звернень громадян, результатів перевірок, наукових досліджень та інших джерел інформації. Її результати використовуються для планування роботи прокуратури, координації діяльності правоохоронних органів, вдосконалення правового регулювання та інформування громадськості.

Атестація прокурорів – це встановлена законом процедура оцінки професійної компетентності, моральних якостей та відповідності прокурора займаній посаді. Атестація проводиться з метою забезпечення якісного кадрового складу органів прокуратури, підвищення професійного рівня прокурорів та зміцнення законності. Порядок проведення атестації, її етапи, критерії оцінки та органи, уповноважені на її проведення, визначаються Законом України "Про прокуратуру" та іншими нормативно-правовими актами. Результати атестації можуть впливати на подальше перебування прокурора на посаді, його кар'єрне зростання та присвоєння класного чину.

Виконання документів – це комплекс дій, спрямованих на реалізацію рішень, що містяться в документах, які надійшли до органів прокуратури або були створені в їхній діяльності. Виконання документів включає в себе доведення змісту документа до виконавців, організацію виконання завдань, контроль за своєчасним та якісним виконанням, а також підготовку звіту про виконання.

Внутрішня безпека прокуратури – це система заходів, спрямованих на запобігання, виявлення та припинення протиправних дій, корупційних проявів, конфлікту інтересів та інших негативних явищ, що можуть зашкодити законним інтересам прокуратури, її авторитету та ефективності діяльності. Забезпечення внутрішньої безпеки включає контроль за дотриманням працівниками прокуратури законодавства, службової дисципліни, етичних норм поведінки, а також проведення службових розслідувань у разі виявлення порушень. Організація роботи з питань внутрішньої безпеки покладається на спеціалізовані підрозділи або відповідальних осіб в органах прокуратури.

Генеральний прокурор – це вища посадова особа в системі органів прокуратури України, яка очолює Офіс Генерального прокурора та здійснює керівництво всією системою прокуратури. Генеральний прокурор призначається на посаду та звільняється з посади Верховною Радою України за поданням Президента України. Він несе відповідальність за організацію та діяльність органів прокуратури, забезпечує виконання покладених на прокуратуру функцій,

57. Як прокуратура координує зусилля з іншими правоохоронними органами у боротьбі зі злочинністю?

58. Як прокурори представляють інтереси держави в суді у земельних справах?

59. Яку роль відіграє прокуратура у захисті прав дітей?

60. Як організована робота прокурорів у кримінальних провадженнях?

61. Як прокуратура інформує суспільство про свою діяльність?

62. Як організований прийом громадян в органах прокуратури?

63. Як прокуратура забезпечує доступ до публічної інформації?

64. Яку допомогу прокуратура надає потерпілим та свідкам у кримінальних справах?

65. Як органи прокуратури України співпрацюють з міжнародними організаціями?

66. Як планується робота в окружній прокуратурі?

67. Як розподіляються обов'язки між працівниками окружної прокуратури?

68. Які основні документи використовуються в роботі окружної прокуратури?

69. Яке значення мають наради для організації роботи окружної прокуратури?

70. Як планування роботи співвідноситься з основними принципами діяльності прокуратури?

Які критерії використовуються для розмежування компетенції між окружними та обласними прокуратурами у здійсненні процесуального керівництва досудовим розслідуванням?

Чи правомірним є рішення прокурора обласної прокуратури залишити кримінальне провадження на рівні окружної прокуратури, взявши його на контроль? Обґрунтуйте свою відповідь.

Практична ситуація-задача № 2: "Організація роботи спеціалізованої антикорупційної прокуратури"

Національне антикорупційне бюро України розпочало досудове розслідування за фактом можливого вчинення корупційного злочину – прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою міської ради міста У (ч. 1 ст. 368 КК України). В ході розслідування виникла необхідність у проведенні ряду негласних слідчих (розшукових) дій, включаючи прослуховування телефонних розмов підозрюваного.

Слідчий НАБУ підготував відповідне клопотання до слідчого судді. Для погодження цього клопотання він звернувся до прокурора Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, який здійснює процесуальне керівництво у цьому кримінальному провадженні. Прокурор САП, вивчивши матеріали клопотання, погодив його та скерував до суду.

Згодом, під час судового розгляду клопотання, адвокат підозрюваного заявив клопотання про визнання дозволу на проведення НСРД незаконним, посилаючись на те, що САП є спеціалізованою прокуратурою і не має права здійснювати процесуальне керівництво у справах, підслідних НАБУ, оскільки це є компетенцією Офісу Генерального прокурора.

Завдання для студентів:

Яке місце займає Спеціалізована антикорупційна прокуратура в системі органів прокуратури України?

Які органи прокуратури уповноважені здійснювати процесуальне керівництво у кримінальних провадженнях, підслідних Національному антикорупційному бюро України?

Чи є обґрунтованими твердження адвоката щодо незаконності дозволу на проведення НСРД, погодженого прокурором САП? Обґрунтуйте свою відповідь.

Тема 3. Повноваження прокурора з виконання покладених на нього конституційних функцій

Вступ

Інститут прокуратури в Україні наділений широким спектром повноважень, реалізація яких є ключовою для забезпечення верховенства права, захисту прав і свобод громадян, а також інтересів суспільства та держави. Глибоке розуміння цих повноважень, їх правової природи та механізмів реалізації є фундаментальним для підготовки кваліфікованих юристів, які планують працювати в системі кримінальної юстиції. Актуальність цієї теми зумовлена постійною еволюцією законодавства, що регулює діяльність прокуратури, а також необхідністю ефективного реагування на сучасні виклики у сфері правопорядку.

Знання про повноваження прокурора є критично важливим для майбутніх юристів, адже вони визначають межі втручання держави у права та свободи громадян, а також забезпечують законність дій правоохоронних органів. Незалежно від обраної спеціалізації, юристи будуть безпосередньо або опосередковано стикатися з діяльністю прокуратури. Адвокати повинні розуміти обсяг повноважень прокурора для ефективного захисту прав своїх клієнтів, судді – для забезпечення справедливого судового розгляду, а слідчі – для координації дій під час досудового розслідування. Таким чином, детальне вивчення повноважень прокурора є необхідною умовою для ефективної роботи в системі кримінальної юстиції та сприяння утвердженню принципів правової держави.

У рамках цієї теми буде детально розглянуто повноваження прокурора, що випливають з покладених на нього конституційних функцій. Особливу увагу буде приділено нагляду за додержанням законів органами, що провадять оперативно-розшукову діяльність, дізнання та досудове слідство. Буде проаналізовано правові підстави та порядок здійснення такого нагляду, а також повноваження прокурора щодо виявлення, усунення та попередження порушень закону на цих стадіях кримінального процесу.

Важливим аспектом теми є вивчення повноважень прокурора щодо підтримання публічного обвинувачення в суді. Розглядатимуться питання участі прокурора у судовому розгляді кримінальних справ, його процесуальні права та обов'язки, а також роль у забезпеченні законності та обґрунтованості судових рішень. Окрему увагу буде приділено повноваженням прокурора щодо представництва інтересів громадянина або держави в суді у цивільних, господарських та адміністративних справах. Будуть досліджені правові підстави такого представництва, його межі та процесуальні особливості.

Тема також охоплює повноваження прокурора щодо нагляду за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних справах, а також при застосуванні інших заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян. Будуть розглянуті питання законності умов утримання засуджених, осіб, взятих під варту, а також інших категорій

24. Як влаштована система органів прокуратури в Україні? Які основні її рівні?

25. Що таке Офіс Генерального прокурора? Які його основні завдання та повноваження?

26. Які функції виконують обласні прокуратури?

27. Яке місце займають окружні прокуратури в системі органів прокуратури?

28. Що таке спеціалізовані прокуратури? Наведіть приклади.

29. Чим займаються військові прокуратури?

30. Які завдання стоять перед Антикорупційною прокуратурою?

31. Як організована робота в Офісі Генерального прокурора?

32. Яким чином ведеться діловодство в органах прокуратури?

33. Як прокуратура використовує інформаційні технології у своїй роботі?

34. Хто працює в органах прокуратури, і як здійснюється їх підбір?

35. Як прокурор здійснює нагляд за тим, щоб органи, які ведуть оперативно-розшукову діяльність, діють за законом?

36. Які повноваження має прокурор під час досудового розслідування?

37. Яка роль прокурора в судовому розгляді кримінальних справ?

38. Який процесуальний статус у прокурора в кримінальному провадженні?

39. В яких справах прокурор може представляти інтереси держави в суді?

40. Чи бере участь прокурор у справах адміністративного судочинства? Якщо так, то в яких?

41. Як прокурор наглядає за виконанням покарань?

42. Якими професійними якостями повинен володіти прокурор?

43. Що робити, якщо у прокурора виникає конфлікт інтересів?

44. Чому професійна етика є важливою для прокурора?

45. Який правовий статус має прокурор в Україні?

46. Як можна стати прокурором в Україні? Який порядок призначення?

47. Як можна звільнити прокурора з адміністративної посади?

48. За які порушення прокурора можуть притягнути до дисциплінарної відповідальності?

49. За яких підстав прокурора можуть звільнити з посади?

50. Що таке прокурорське самоврядування? Яка його мета?

51. Що таке Рада прокурорів України? Які її повноваження?

52. Яку роль відіграє Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія прокурорів?

53. Які соціальні гарантії мають прокурори та інші працівники органів прокуратури?

54. Як забезпечується матеріальне становище прокурорів?

55. Як організована робота з кадрами в органах прокуратури?

56. Які заходи вживаються для забезпечення внутрішньої безпеки прокурорів?

ЗАПИТАННЯ, ВИНЕСЕНІ НА ЗАЛІК

1. Розкажіть, будь ласка, що ми вивчаємо в курсі "Прокуратура України"? Яке його місце серед інших юридичних дисциплін?
2. Як побудований наш курс "Прокуратура України"? Які основні розділи ми будемо вивчати?
3. Чим корисні знання з курсу "Прокуратура України" для майбутнього юриста?
4. Як виникла прокуратура на українських землях? Які основні етапи її розвитку ви можете назвати?
5. Які особливості мала прокуратура в період Козацької держави?
6. Яку роль відігравала прокуратура в Україні, коли вона була частиною Російської імперії?
7. Чи існувала прокуратура в Українській Народній Республіці? Якщо так, то якою вона була?
8. Як розвивалася прокуратура в радянській Україні? Чим вона відрізнялася від сучасної?
9. Які основні зміни відбулися в прокуратурі України після здобуття незалежності?
10. Назвіть основний закон, який регулює діяльність прокуратури в Україні.
11. Які ще нормативно-правові акти визначають організацію та роботу прокуратури?
12. Що таке міжнародні стандарти діяльності прокуратури, і як вони впливають на українську прокуратуру?
13. Які основні завдання стоять перед прокуратурою України сьогодні?
14. Що означає принцип законності в діяльності прокуратури? Наведіть приклади.
15. Чому важлива незалежність прокурорів? Які існують гарантії цієї незалежності?
16. Чому прокуратура має бути політично нейтральною?
17. Як забезпечується гласність та відкритість у роботі органів прокуратури?
18. Яким чином прокуратура повинна поважати права та свободи громадян?
19. Що таке функція нагляду за додержанням законів, і в чому вона полягає?
20. Розкажіть про функцію підтримання публічного обвинувачення в суді.
21. В яких випадках прокурор може представляти інтереси громадянина або держави в суді?
22. Яку роль відіграє прокуратура у координації діяльності правоохоронних органів?
23. Які ще важливі функції виконує прокуратура в Україні?

осіб, щодо яких застосовуються заходи примусового характеру. Завершальним аспектом теми є дослідження професійної етики прокурора, її значення для ефективного виконання повноважень та забезпечення довіри суспільства до органів прокуратури.

Отримані знання матимуть безпосереднє практичне застосування у майбутній професійній діяльності студентів. Розуміння обсягу повноважень прокурора, їх правової природи та механізмів реалізації допоможе їм ефективно взаємодіяти з органами прокуратури, використовувати свої процесуальні права, а також сприяти забезпеченню законності та справедливості у правозастосовній діяльності. Глибоке знання повноважень прокурора є необхідною умовою для успішної роботи будь-якого юриста, який працює в сфері кримінальної юстиції.

Основні запитання практичного заняття

1. Нагляд за додержанням законів органами, що провадять оперативно-розшукову діяльність, дізнання, досудове слідство.
2. Підтримання публічного обвинувачення в суді.
3. Представництво інтересів громадянина або держави в суді.
4. Нагляд за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних справах, а також при застосуванні інших заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян.
5. Професійна етика прокурора.

Теми для есе та рефератів

1. Межі втручання прокурора у діяльність органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, дізнання та досудове слідство.
2. Роль прокурора у забезпеченні справедливого судового розгляду кримінальних справ.
3. Представництво інтересів держави в суді: повноваження та відповідальність прокурора.
4. Нагляд прокурора за додержанням прав осіб, які відбувають покарання або до яких застосовуються заходи примусового характеру.
5. Професійна етика прокурора як гарантія законності та справедливості.
6. Співвідношення повноважень прокурора з наглядом та процесуального керівництва у кримінальному провадженні.
7. Актуальні проблеми реалізації повноважень прокурора в сучасних умовах.

Тестові запитання

Яке повноваження прокурора полягає у контролі за законністю дій органів досудового розслідування?

- а) Підтримання публічного обвинувачення
- б) Представництво інтересів громадянина в суді
- в) Нагляд за додержанням законів органами, що провадять дізнання, досудове слідство

г) Нагляд за виконанням судових рішень

На якій стадії кримінального процесу прокурор здійснює підтримання публічного обвинувачення?

- а) Досудове розслідування
- б) Підготовче судове засідання
- в) Судовий розгляд
- г) Виконання судового рішення

Яке повноваження прокурора дозволяє йому звертатися до суду з метою захисту прав та законних інтересів держави?

- а) Нагляд за додержанням законів
- б) Підтримання публічного обвинувачення
- в) Представництво інтересів держави в суді
- г) Нагляд за застосуванням заходів примусового характеру

Який вид нагляду здійснює прокурор за установами виконання покарань?

- а) Нагляд за додержанням законів органами, що провадять ОРД
- б) Нагляд за додержанням законів органами, що провадять дізнання, досудове слідство
- в) Нагляд за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних справах
- г) Нагляд за додержанням законів при застосуванні інших заходів примусового характеру

Який принцип професійної етики вимагає від прокурора об'єктивного та неупередженого ставлення до справ?

- а) Компетентність
- б) Чесність
- в) Незалежність
- г) Справедливість

Яке повноваження прокурора включає право скасовувати незаконні рішення слідчого?

- а) Підтримання публічного обвинувачення
- б) Представництво інтересів громадянина в суді
- в) Нагляд за додержанням законів органами, що провадять дізнання, досудове слідство
- г) Нагляд за виконанням судових рішень

Яке повноваження прокурора дозволяє йому брати участь у розгляді справ про адміністративні правопорушення?

- а) Нагляд за додержанням законів

63. Організація досудового розслідування у кримінальних провадженнях щодо корупційних злочинів.

64. Взаємодія прокуратури зі ЗМІ та громадськістю.

65. Порядок розгляду звернень громадян в органах прокуратури.

66. Забезпечення доступу до публічної інформації, що знаходиться у володінні прокуратури.

67. Організація надання допомоги потерпілим та свідкам у кримінальних провадженнях.

68. Правові аспекти міжнародного співробітництва органів прокуратури України.

69. Особливості планування роботи в окружній прокуратурі.

70. Розподіл обов'язків між прокурорами окружної прокуратури.

30. Військові прокуратури в системі органів прокуратури України.
31. Антикорупційна прокуратура: завдання та повноваження.
32. Організаційне забезпечення діяльності Офісу Генерального прокурора.
33. Організація діловодства в органах прокуратури.
34. Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності прокуратури.
35. Кадрове забезпечення органів прокуратури України.
36. Правові засади нагляду прокурора за додержанням законів органами, що провадять ОРД.
37. Повноваження прокурора у сфері нагляду за досудовим розслідуванням.
38. Участь прокурора у судовому розгляді кримінальних справ.
39. Процесуальний статус прокурора у кримінальному провадженні.
40. Представництво прокурором інтересів держави в цивільному та господарському судочинстві.
41. Участь прокурора у справах адміністративного судочинства.
42. Нагляд прокурора за виконанням покарань та застосуванням інших заходів примусового характеру.
43. Професійні якості та етичні стандарти прокурора.
44. Конфлікт інтересів у діяльності прокурора та шляхи його врегулювання.
45. Значення професійної етики для забезпечення авторитету прокуратури.
46. Конституційно-правові основи статусу прокурора.
47. Права та обов'язки прокурора.
48. Гарантії незалежності прокурора.
49. Порядок призначення на посаду прокурора.
50. Процедура звільнення прокурора з адміністративної посади.
51. Підстави та порядок притягнення прокурора до дисциплінарної відповідальності.
52. Звільнення прокурора з посади: підстави та правові наслідки.
53. Прокурорське самоврядування: поняття, мета та завдання.
54. Рада прокурорів України: склад, повноваження та значення.
55. Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія прокурорів: роль у забезпеченні доброчесності.
56. Соціальний захист прокурорів та інших працівників органів прокуратури.
57. Матеріальне забезпечення прокурорів: сучасний стан та перспективи.
58. Планування та організація кадрової роботи в органах прокуратури.
59. Забезпечення внутрішньої безпеки в органах прокуратури.
60. Правові засади координації діяльності правоохоронних органів у сфері протидії злочинності.
61. Організація представництва інтересів держави в суді у справах щодо земельних відносин.
62. Діяльність прокурора щодо захисту житлових прав дітей.

- б) Підтримання публічного обвинувачення
- в) Представництво інтересів держави в суді
- г) Нагляд за застосуванням заходів примусового характеру

Який вид нагляду здійснює прокурор за діяльністю органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність?

- а) Нагляд за додержанням законів органами, що провадять ОРД
- б) Нагляд за додержанням законів органами, що провадять дізнання, досудове слідство
- в) Нагляд за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних справах
- г) Нагляд за додержанням законів при застосуванні інших заходів примусового характеру

Який принцип професійної етики вимагає від прокурора постійного підвищення кваліфікації?

- а) Чесність
- б) Компетентність
- в) Незалежність
- г) Справедливість

Яке повноваження прокурора дозволяє йому звертатися до суду з метою захисту прав окремих громадян?

- а) Нагляд за додержанням законів
- б) Підтримання публічного обвинувачення
- в) Представництво інтересів громадянина в суді
- г) Нагляд за застосуванням заходів примусового характеру

Практичні ситуації-задачі для обговорення під час занять

Практична ситуація-задача № 1: "Погодження запобіжного заходу та обґрунтованість підозри"

Слідчим слідчого управління ГУНП в Чернівецькій області розслідується кримінальне провадження за ч. 3 ст. 185 КК України (крадіжка, поєднана з проникненням у житло). В ході досудового розслідування було зібрано достатньо доказів для повідомлення громадянина Петренка про підозру у вчиненні цього злочину. Слідчий, вважаючи, що існують ризики, передбачені ст. 177 КПК України (зокрема, ризик переховування від слідства та суду), підготував клопотання до слідчого судді про застосування до підозрюваного Петренка запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою.

Для погодження зазначеного клопотання слідчий звернувся до прокурора Чернівецької обласної прокуратури, який здійснює процесуальне керівництво у цьому кримінальному провадженні. Прокурор, вивчивши матеріали клопотання

та додані до нього докази, звернув увагу на те, що, хоча підозра є обґрунтованою, слідчим не надано достатніх доказів, які б підтверджували наявність саме ризику переховування Петренка від слідства та суду. Зокрема, Петренко має постійне місце проживання у Чернівцях, офіційно працевлаштований та раніше не судимий. Прокурор запропонував слідчому розглянути можливість застосування більш м'якого запобіжного заходу, наприклад, домашнього арешту або застави. Слідчий не погодився з прокурором, наполягаючи на триманні під вартою з огляду на тяжкість злочину.

Завдання для студентів:

Які повноваження має прокурор при розгляді клопотання слідчого про застосування запобіжного заходу?

Наскільки обґрунтованими є зауваження прокурора щодо недостатності доказів наявності ризиків, передбачених ст. 177 КПК України?

Які дії повинен вчинити прокурор у випадку незгоди зі слідчим щодо виду запобіжного заходу?

Практична ситуація-задача № 2: "Отримання дозволу на проведення негласної слідчої (розшукової) дії"

Слідчим відділом Сокирянського ВП ГУНП в Чернівецькій області розслідується кримінальне провадження за ч. 2 ст. 307 КК України (незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, пересилання чи збут наркотичних засобів, 1 психотропних речовин або їх аналогів). 2 В ході розслідування виникла необхідність у проведенні негласної слідчої (розшукової) дії – зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж щодо телефонних розмов підозрюваного.

Слідчий підготував клопотання до слідчого судді Чернівецького апеляційного суду про надання дозволу на проведення зазначеної НСРД. Відповідно до вимог КПК України, таке клопотання має бути погоджено прокурором Чернівецької обласної прокуратури. Прокурор, вивчивши клопотання слідчого та додані до нього матеріали, встановив, що в клопотанні відсутнє обґрунтування неможливості отримання інформації в інший спосіб, а також недостатньо чітко визначено коло осіб, щодо яких планується проведення НСРД, та термін її проведення. Прокурор відмовив у погодженні клопотання, вказавши на необхідність усунення зазначених недоліків. Слідчий оскаржив рішення прокурора до прокурора вищого рівня, вважаючи відмову необґрунтованою та такою, що перешкоджає розслідуванню.

Завдання для студентів:

Які правові підстави та порядок отримання дозволу на проведення негласних слідчих (розшукових) дій?

Чи правомірною є відмова прокурора у погодженні клопотання слідчого?

Який порядок оскарження рішення прокурора про відмову у погодженні клопотання на проведення НСРД?

ТЕМИ РЕФЕРАТИВ

1. Предмет навчальної дисципліни "Прокуратура України" в системі юридичних наук.
2. Система навчальної дисципліни "Прокуратура України": основні елементи та взаємозв'язки.
3. Структура навчальної дисципліни "Прокуратура України" та її практичне значення.
4. Вплив історичних подій на формування сучасної моделі прокуратури України.
5. Прокуратура в період Козацької доби: особливості організації та функції.
6. Реформування органів прокуратури України: основні етапи та результати.
7. Прокуратура Української Народної Республіки: спроба створення національного інституту.
8. Місце та роль прокуратури в системі органів державної влади України.
9. Сучасний етап розвитку прокуратури України: виклики та реформи.
10. Конституційні засади організації і діяльності прокуратури в Україні.
11. Закон України "Про прокуратуру" як основний правовий акт, що регулює діяльність органів прокуратури.
12. Міжнародні стандарти діяльності прокуратури та їх імплементація в Україні.
13. Система законодавства, що регулює діяльність прокуратури України.
14. Завдання прокуратури України в контексті забезпечення верховенства права.
15. Принцип законності в діяльності органів прокуратури.
16. Принцип незалежності прокурорів та його гарантії.
17. Принцип політичної нейтральності прокуратури.
18. Принцип гласності та відкритості в діяльності органів прокуратури.
19. Принцип поваги до прав і свобод людини і громадянина в діяльності прокуратури.
20. Загальна характеристика функції нагляду за додержанням законів.
21. Функція підтримання публічного обвинувачення: зміст та значення.
22. Функція представництва інтересів громадянина або держави в суді.
23. Координаційна функція прокуратури у сфері протидії злочинності.
24. Інші функції прокуратури України та їх взаємозв'язок.
25. Конституційні засади побудови системи прокуратури України.
26. Офіс Генерального прокурора: статус, структура та повноваження.
27. Обласні прокуратури: організаційна структура та функції.
28. Окружні прокуратури: місце в системі органів прокуратури та основні завдання.
29. Спеціалізовані прокуратури України: види та особливості діяльності.

Практичні ситуації-задачі для обговорення під час занять

Практична ситуація-задача: "Проведення аналітичної роботи з метою виявлення причин злочинності"

Прокурор Вижницької окружної прокуратури Сидоренко отримав завдання провести аналіз стану злочинності на території району за останній рік. Метою аналізу є виявлення основних тенденцій, причин та умов, що сприяють вчиненню злочинів, а також розробка пропозицій щодо підвищення ефективності протидії злочинності.

Прокурор Сидоренко зіткнувся з проблемою обмеженості доступних даних. Статистична звітність, яку він отримав, містить лише кількісні показники щодо кількості зареєстрованих злочинів, розкритих злочинів, осіб, які вчинили злочини, та видів злочинів. Для проведення глибокого аналізу необхідно отримати додаткову інформацію від інших правоохоронних органів, органів місцевого самоврядування, а також провести соціологічні дослідження.

Завдання для студентів:

Які правові засади аналітичної роботи в органах прокуратури?

Які види аналізу можуть проводитися в органах прокуратури?

Які джерела інформації може використовувати прокурор Сидоренко для проведення аналізу стану злочинності та які дії йому необхідно вчинити для отримання необхідних даних?

Тема 4. Прокурор в системі органів прокуратури України

Вступ

Інститут прокуратури в Україні є багатогранною структурою, ефективність функціонування якої значною мірою залежить від належного правового статусу кожного її працівника. Прокурор, як ключова фігура в системі органів прокуратури, наділений широкими повноваженнями та несе значну відповідальність за забезпечення законності та правопорядку. Глибоке розуміння правового статусу прокурора, порядку зайняття та звільнення з посади, а також механізмів відповідальності та забезпечення їх діяльності є фундаментальним для підготовки кваліфікованих юристів, які планують працювати в системі кримінальної юстиції. Актуальність цієї теми визначається постійними реформами правової системи України, спрямованими на підвищення ефективності діяльності прокуратури та зміцнення гарантій незалежності прокурорів.

Знання про правовий статус прокурора є критично важливим для розуміння функціонування всієї системи прокуратури. Майбутні юристи, незалежно від обраної спеціалізації, будуть взаємодіяти з прокурорами у різних процесуальних контекстах. Адвокати повинні знати права та обов'язки прокурора для ефективного захисту інтересів своїх клієнтів, судді – для забезпечення рівноправності сторін у судовому процесі, а слідчі – для належної організації досудового розслідування. Таким чином, детальне вивчення правового статусу прокурора є необхідною умовою для ефективної роботи в системі кримінальної юстиції та сприяння утвердженню принципів верховенства права.

У рамках цієї теми буде детально розглянуто правовий статус прокурора в Україні, включаючи його конституційні та законодавчі засади, права, обов'язки та гарантії незалежності. Особливу увагу буде приділено порядку зайняття посади прокурора, включаючи кваліфікаційні вимоги, процедури конкурсного відбору та призначення. Також буде розглянуто порядок звільнення прокурора з адміністративної посади, підстави та процедура такого звільнення.

Важливим аспектом теми є вивчення дисциплінарної відповідальності прокурора. Будуть проаналізовані види дисциплінарних стягнень, підстави та порядок їх накладення, а також органи, уповноважені розглядати дисциплінарні справи щодо прокурорів. Окрему увагу буде приділено питанням звільнення прокурора з посади, припинення та зупинення його повноважень, включаючи підстави та правові наслідки таких рішень.

Тема також охоплює питання прокурорського самоврядування та органи, що забезпечують діяльність прокуратури. Будуть розглянуті мета, завдання та форми прокурорського самоврядування, а також роль Ради прокурорів України та інших органів у забезпеченні незалежності та ефективності діяльності прокурорів. Завершальним аспектом теми є дослідження соціального та матеріально-побутового забезпечення прокурора та інших працівників органів

Тема 7. Організація роботи з діловодства, обліку та звітності в органах прокуратури

Запитання до теми

1. Охарактеризуйте загальні вимоги до організації діловодства в органах прокуратури України, розкрийте їх значення для ефективної роботи.
2. Проаналізуйте основні етапи проходження вхідної та вихідної кореспонденції в органах прокуратури, виділіть особливості кожного етапу.
3. Розкрийте зміст та значення обліку кримінальних проваджень в окружній прокуратурі, які основні проблеми існують у цій сфері?
4. Поясніть роль аналітичної роботи в діяльності органів прокуратури, які види аналізу проводяться та які правові засади їх проведення?
5. Охарактеризуйте основні інформаційно-аналітичні системи, що використовуються в органах прокуратури України, та їх вплив на ефективність роботи.
6. Розкрийте правове регулювання діловодства, обліку та звітності в органах прокуратури, назвіть основні нормативно-правові акти.
7. Проаналізуйте проблеми, пов'язані із забезпеченням доступу до публічної інформації в діяльності органів прокуратури, та шляхи їх вирішення.
8. Оцініть вплив сучасних інформаційних технологій на організацію діловодства, обліку та звітності в органах прокуратури.
9. Порівняйте особливості організації діловодства в окружній та обласній прокуратурах.
10. Обґрунтуйте необхідність постійного вдосконалення системи діловодства, обліку та звітності в органах прокуратури.

Запитання для самоконтролю

1. Що включає в себе поняття "діловодство" в органах прокуратури?
2. Які існують види документів, що використовуються в діяльності органів прокуратури?
3. Які строки розгляду документів встановлені для органів прокуратури?
4. Які основні завдання обліку кримінальних проваджень?
5. Які види статистичної звітності складаються в органах прокуратури?
6. Які методи використовуються для проведення аналітичної роботи в прокуратурі?
7. Які переваги та недоліки використання електронного документообігу в прокуратурі?
8. Які вимоги до зберігання документів в органах прокуратури?
9. Хто несе відповідальність за організацію діловодства в окружній прокуратурі?
10. Яким чином здійснюється контроль за дотриманням вимог щодо діловодства, обліку та звітності?

не всі документи реєструвалися належним чином, порушувалися строки виконання документів, а контроль за їх виконанням був недостатнім.

З метою налагодження діловодства, прокурор Сидоренко вирішив розробити та запровадити нову інструкцію з діловодства для окружної прокуратури. Він також планує провести навчання для працівників щодо правил ведення діловодства та контролю за виконанням документів. Крім того, прокурор розглядає можливість використання електронної системи документообігу для оптимізації цих процесів.

Однак, деякі працівники висловлюють опір запровадженню нових правил, вважаючи їх надмірно бюрократичними та такими, що ускладнять їхню роботу.

Завдання для студентів:

Які види організаційно-управлінських документів використовуються в діяльності окружної прокуратури?

Яке значення мають інструкції з діловодства для ефективної роботи окружної прокуратури?

Як прокурор Сидоренко повинен організувати впровадження нових правил діловодства та переконати працівників у їхній необхідності?

прокуратури, його значення для забезпечення належного виконання службових обов'язків та запобігання корупційним ризикам.

Отримані знання матимуть безпосереднє практичне застосування у майбутній професійній діяльності студентів. Розуміння правового статусу прокурора, порядку його призначення та звільнення, а також механізмів відповідальності допоможе їм ефективно взаємодіяти з органами прокуратури, використовувати свої процесуальні права, а також сприяти забезпеченню законності та справедливості у правозастосовній діяльності. Глибоке знання правового статусу прокурора є необхідною умовою для успішної роботи будь-якого юриста, який працює в сфері кримінальної юстиції.

Основні запитання практичного заняття

1. Правовий статус прокурора.
2. Порядок зайняття посади прокурора та порядок звільнення прокурора з адміністративної посади.
3. Дисциплінарна відповідальність прокурора.
4. Звільнення прокурора з посади, припинення, зупинення його повноважень на посаді.
5. Прокурорське самоврядування та органи, що забезпечують діяльність прокуратури.
6. Соціальне та матеріально-побутове забезпечення прокурора та інших працівників органів прокуратури.

Теми для есе та рефератів

1. Правовий статус прокурора в Україні: порівняльний аналіз з іншими країнами.
2. Порядок зайняття посади прокурора в Україні: проблеми та шляхи вдосконалення.
3. Дисциплінарна відповідальність прокурора як гарантія законності та професіоналізму.
4. Підстави та порядок звільнення прокурора з посади: забезпечення незалежності чи контроль?
5. Прокурорське самоврядування в Україні: становлення та перспективи розвитку.
6. Соціальне та матеріально-побутове забезпечення прокурорів як фактор ефективності їхньої роботи.
7. Вплив реформи прокуратури на правовий статус прокурора.

Тестові запитання

Який основний закон визначає правовий статус прокурора в Україні?

- а) Конституція України
- б) Кримінальний процесуальний кодекс України
- в) Закон України "Про прокуратуру"

г) Закон України "Про державну службу"

Який орган приймає рішення про призначення особи на посаду Генерального прокурора?

- а) Верховна Рада України
- б) Президент України
- в) Кабінет Міністрів України
- г) Рада прокурорів України

Який вид відповідальності не передбачений для прокурора?

- а) Кримінальна
- б) Адміністративна
- в) Дисциплінарна
- г) Цивільно-правова

Який орган приймає рішення про звільнення прокурора з посади за результатами дисциплінарного провадження?

- а) Генеральний прокурор
- б) Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія прокурорів
- в) Рада прокурорів України
- г) Верховний Суд України

Що є основною метою прокурорського самоврядування?

- а) Контроль за діяльністю прокурорів з боку держави
- б) Забезпечення незалежності прокурорів
- в) Підвищення рівня заробітної плати прокурорів
- г) Організація відпочинку прокурорів

Який вид забезпечення прокурорів включає надання житла?

- а) Соціальне
- б) Матеріальне
- в) Побутове
- г) Всі перераховані

Який орган здійснює дисциплінарне провадження щодо прокурорів?

- а) Офіс Генерального прокурора
- б) Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія прокурорів
- в) Рада прокурорів України
- г) Міністерство юстиції України

Яка підстава не є підставою для звільнення прокурора з посади?

- а) Власне бажання
- б) Досягнення пенсійного віку

Тема 6. Організація роботи окружної прокуратури

Запитання до теми

1. Розкрийте значення організації та планування роботи для ефективного функціонування окружної прокуратури.
2. Проаналізуйте правові засади та порядок реалізації розподілу обов'язків між працівниками окружної прокуратури.
3. Охарактеризуйте основні види організаційно-управлінських документів, що використовуються в діяльності окружної прокуратури, та їх значення.
4. Розкрийте роль наради як форми організації роботи окружної прокуратури, наведіть приклади різних видів нарад.
5. Поясніть співвідношення планування роботи окружної прокуратури з основними принципами прокурорської діяльності.
6. Проаналізуйте вплив доброчесності прокурора на організацію роботи окружної прокуратури та забезпечення законності.
7. Оцініть сучасні методи планування роботи, що можуть бути застосовані в окружній прокуратурі.
8. Розкрийте особливості організації роботи окружної прокуратури у порівнянні з обласною прокуратурою.
9. Які існують шляхи оптимізації організаційної структури окружної прокуратури з метою підвищення ефективності її роботи?
10. Обґрунтуйте необхідність постійного вдосконалення організації роботи окружної прокуратури.

Запитання для самоконтролю

1. Які основні завдання стоять перед окружною прокуратурою?
2. Хто здійснює планування роботи в окружній прокуратурі?
3. Які критерії враховуються при розподілі обов'язків між прокурорами?
4. Назвіть основні види наказів, що видаються в окружній прокуратурі.
5. Яка періодичність проведення оперативних нарад?
6. Що включає в себе поняття "доброчесність прокурора"?
7. Які існують форми контролю за виконанням планів роботи?
8. Які наслідки можуть бути при неналежному веденні діловодства?
9. Хто відповідає за організацію нарад в окружній прокуратурі?
10. Яким чином організація роботи окружної прокуратури впливає на захист прав громадян?

Практичні ситуації-задачі для обговорення під час занять

Практична ситуація-задача : "Використання організаційно-управлінських документів в окружній прокуратурі"

Прокурор Чернівецької окружної прокуратури Сидоренко виявив порушення у веденні діловодства у відділі кримінальних проваджень. Зокрема,

9. Які права мають потерпілі та свідки у кримінальному провадженні?
10. Які міжнародні організації співпрацюють з прокуратурою України у сфері кримінальної юстиції?

Практичні ситуації-задачі для обговорення під час занять

Практична ситуація-задача: "Організація роботи з потерпілими та свідками у кримінальному провадженні щодо домашнього насильства"

Прокурор Першотравневої районної прокуратури міста Чернівці Сидоренко здійснює процесуальне керівництво у кримінальному провадженні за фактом домашнього насильства, вчиненого громадянином Івановим щодо своєї дружини. Потерпіла Сидоренко перебуває у стані сильного психологічного стресу та боїться давати покази проти свого чоловіка. Свідки події, сусіди, також не охоче йдуть на контакт зі слідством, побоюючись помсти з боку Іванова.

Прокурор Сидоренко розуміє необхідність забезпечення безпеки потерпілої та свідків, а також створення сприятливих умов для надання ними правдивих показань. Він розглядає можливість застосування спеціальних заходів підтримки, передбачених законодавством, проте не до кінця розуміє порядок їх застосування та можливості їх реалізації на практиці.

Завдання для студентів:

Які заходи підтримки та захисту можуть бути застосовані до потерпілих та свідків у кримінальному провадженні, особливо у справах про домашнє насильство?

Які дії повинен вчинити прокурор Сидоренко для організації роботи з потерпілою та свідками, забезпечення їх безпеки та отримання важливих для розслідування показань?

Які органи та установи можуть надавати допомогу прокурору у забезпеченні підтримки потерпілих та свідків?

- в) Критика діяльності прокурора в ЗМІ
г) Набрання законної сили обвинувальним вироком суду

Який орган представляє інтереси прокурорів з питань їхнього соціального захисту?

- а) Офіс Генерального прокурора
б) Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія прокурорів
в) Рада прокурорів України
г) Професійна спілка прокурорів

Який вид зупинення повноважень прокурора застосовується на час досудового розслідування щодо нього?

- а) Припинення
б) Зупинення
в) Тимчасове відсторонення
г) Анулювання

Практичні ситуації-задачі для обговорення під час занять

Практична ситуація-задача № 1: "Конфлікт інтересів та відсторонення прокурора від справи"

Прокурор Чернівецької обласної прокуратури Сидоренко здійснював процесуальне керівництво у кримінальному провадженні, відкритого за фактом ухилення від сплати податків керівником великого місцевого підприємства. Під час досудового розслідування з'ясувалося, що дружина прокурора Сидоренка є однією із співзасновників цього підприємства та володіє значним пакетом акцій. Цей факт став відомий журналістам місцевого видання, які опублікували статтю, в якій звинуватили прокурора у можливій упередженості та конфлікті інтересів при здійсненні процесуального керівництва у цій справі.

Керівництво обласної прокуратури, реагуючи на публікацію, ініціювало службову перевірку. В ході перевірки прокурор Сидоренко підтвердив факт родинних зв'язків, але запевнив, що це жодним чином не впливає на його об'єктивність у справі. Проте, з метою уникнення будь-яких сумнівів у неупередженості розслідування, керівництво обласної прокуратури прийняло рішення про відсторонення прокурора Сидоренка від подальшого здійснення процесуального керівництва у зазначеному кримінальному провадженні та призначення іншого прокурора.

Завдання для студентів:

Що таке конфлікт інтересів у діяльності прокурора та які його можливі наслідки?

Чи є наявність родинних зв'язків у прокурора Сидоренка підставою для його відсторонення від справи? Обґрунтуйте свою відповідь з посиланням на законодавство.

Який порядок відсторонення прокурора від здійснення процесуальних повноважень у кримінальному провадженні?

Практична ситуація-задача № 2: "Дисциплінарна відповідальність прокурора за порушення процесуальних строків"

Прокурор районної прокуратури міста N, Петренко, здійснював процесуальне керівництво у кримінальному провадженні щодо квартирної крадіжки. Слідчий у цьому провадженні неодноразово звертався до прокурора з рапортами про необхідність продовження строку досудового розслідування у зв'язку з великим обсягом слідчих дій. Прокурор Петренко, через значну завантаженість іншими справами, своєчасно не розглядав ці рапорти та не приймав рішення щодо продовження строку досудового розслідування.

Внаслідок бездіяльності прокурора, строк досудового розслідування у кримінальному провадженні закінчився, і слідчий був змушений закрити кримінальне провадження на підставі п. 10 ч. 1 ст. 284 КПК України (закінчення строку досудового розслідування, визначеного законом).

Керівництво районної прокуратури, виявивши факт закриття провадження через порушення строків, ініціювало службову перевірку стосовно прокурора Петренка. За результатами перевірки було встановлено, що прокурор Петренко допустив недбале ставлення до виконання службових обов'язків, що призвело до порушення прав потерпілого та неефективного розслідування кримінального правопорушення.

Завдання для студентів:

Які обов'язки покладаються на прокурора під час здійснення процесуального керівництва досудовим розслідуванням, зокрема щодо дотримання строків?

Чи є бездіяльність прокурора Петренка у розгляді рапортів слідчого підставою для притягнення його до дисциплінарної відповідальності?

Який порядок притягнення прокурора до дисциплінарної відповідальності та які види дисциплінарних стягнень можуть бути застосовані?

Тема 5. Організація роботи прокурора з основних напрямів прокурорської діяльності

Запитання до теми

1. Розкрийте основні напрямки кадрової роботи в органах прокуратури України, включаючи добір, навчання та оцінку працівників.
2. Проаналізуйте організацію роботи з питань внутрішньої безпеки в органах прокуратури, її мету, завдання та основні заходи.
3. Охарактеризуйте порядок координації діяльності правоохоронних органів у сфері протидії злочинності, включаючи форми та методи координації.
4. Розкрийте особливості організації діяльності прокурорів щодо представництва інтересів держави в суді у різних категоріях справ.
5. Проаналізуйте особливості виконання функцій прокуратури з питань захисту інтересів дітей та протидії насильству, включаючи міжвідомчу взаємодію.
6. Охарактеризуйте організацію діяльності прокурорів на різних стадіях кримінального провадження, включаючи досудове розслідування та судовий розгляд.
7. Розкрийте основні форми та методи інформування суспільства щодо діяльності органів прокуратури, їх значення для забезпечення прозорості.
8. Проаналізуйте організацію роботи органів прокуратури з особистого прийому громадян, розгляду звернень і запитів та забезпечення доступу до публічної інформації.
9. Охарактеризуйте організацію діяльності органів прокуратури з питань підтримки потерпілих і свідків у кримінальних провадженнях, включаючи заходи захисту.
10. Розкрийте основні форми міжнародного співробітництва органів прокуратури України у сфері боротьби зі злочинністю.

Запитання для самоконтролю

1. Які органи прокуратури відповідають за кадрову роботу?
2. Які основні загрози внутрішній безпеці існують в органах прокуратури?
3. Назвіть основні правоохоронні органи, з якими координує свою діяльність прокуратура.
4. У яких випадках прокурор представляє інтереси держави в суді?
5. Які спеціалізовані підрозділи існують в прокуратурі для захисту інтересів дітей?
6. Які повноваження має прокурор на стадії досудового розслідування?
7. Які вимоги до змісту інформації, що розміщується на офіційному веб-сайті прокуратури?
8. Який порядок оскарження рішень прокурора за результатами розгляду звернень громадян?

Громадянин Іваненко, який має необхідний стаж роботи в галузі права, подав документи для участі у конкурсі на зайняття вакантної посади прокурора окружної прокуратури Чернівецької області. Конкурс проводився Кваліфікаційно-дисциплінарною комісією прокурорів (КДКП). За результатами складених Іваненком іспитів та співбесіди, він не набрав достатньої кількості балів для включення до списку кандидатів, рекомендованих для призначення на посаду.

Іваненко, вважаючи результати конкурсу необ'єктивними та упередженими, оскаржив рішення КДКП до адміністративного суду. У своєму позові Іваненко вказував на порушення процедури проведення конкурсу, необґрунтованість оцінювання його знань та неврахування його професійного досвіду.

Завдання для студентів:

Який порядок зайняття посади прокурора в Україні?

Які органи беруть участь у процесі призначення на посаду прокурора?

Чи має право Іваненко оскаржити результати конкурсу на зайняття посади прокурора? Якщо так, то до якого органу та в якому порядку?

Тема 5. Організація роботи прокурора з основних напрямів прокурорської діяльності

Вступ

Ефективність діяльності органів прокуратури України значною мірою залежить від належної організації роботи за основними напрямками їхньої діяльності. Розуміння специфіки організації кадрової роботи, забезпечення внутрішньої безпеки, координації з іншими правоохоронними органами, представництва інтересів держави в суді, захисту прав дітей, здійснення кримінального провадження, інформування суспільства, роботи зі зверненнями громадян, підтримки потерпілих і свідків, а також міжнародного співробітництва є критично важливим для підготовки майбутніх юристів, які планують працювати в системі кримінальної юстиції. Актуальність цієї теми визначається постійним ускладненням завдань, що стоять перед прокуратурою, розширенням спектру її функцій та необхідністю ефективної взаємодії з іншими державними органами та міжнародною спільнотою.

Знання про організацію роботи прокурора за основними напрямками діяльності є необхідним для розуміння практичних аспектів функціонування прокуратури. Майбутні юристи, незалежно від обраної спеціалізації, будуть безпосередньо або опосередковано взаємодіяти з прокурорами у різних сферах. Адвокати повинні розуміти процесуальні особливості діяльності прокурора в кримінальному провадженні, судді – враховувати позицію прокурора при розгляді справ, а слідчі – координувати свої дії під час досудового розслідування. Розуміння принципів організації кадрової роботи та внутрішньої безпеки допоможе майбутнім юристам усвідомити внутрішні механізми функціонування прокуратури. Знання про представництво інтересів держави в суді, захист прав дітей та роботу зі зверненнями громадян дозволить ефективно співпрацювати з прокуратурою у відповідних сферах. Нарешті, розуміння міжнародного співробітництва прокуратури є важливим в умовах глобалізації злочинності.

У рамках цієї теми буде детально розглянуто організацію роботи прокурора за основними напрямками діяльності. Особливу увагу буде приділено організації кадрової роботи в органах прокуратури, включаючи питання добору, навчання, підвищення кваліфікації та оцінки працівників. Також буде розглянуто організацію роботи з питань внутрішньої безпеки, спрямованої на запобігання корупції та іншим правопорушенням серед працівників прокуратури. Важливим аспектом є вивчення порядку координації діяльності правоохоронних органів у сфері протидії злочинності, включаючи форми та методи такої координації.

Окремий блок питань буде присвячено організації діяльності прокурорів щодо представництва інтересів держави в суді, включаючи підготовку до судового розгляду, участь у судових засіданнях та оскарження судових рішень. Будуть розглянуті особливості виконання функцій прокуратури з питань захисту інтересів дітей та протидії насильству, включаючи міжвідомчу взаємодію та

спеціальні процедури. Також буде проаналізовано організацію діяльності прокурорів у кримінальному провадженні на різних його стадіях.

Тема також охоплює організацію інформування суспільства щодо діяльності органів прокуратури, включаючи форми та методи комунікації з громадськістю. Буде розглянуто організацію роботи органів прокуратури з особистого прийому громадян, розгляду звернень і запитів та забезпечення доступу до публічної інформації. Окрему увагу буде приділено організації діяльності органів прокуратури з питань підтримки потерпілих і свідків у кримінальних провадженнях. Завершальним аспектом теми є дослідження міжнародного співробітництва органів прокуратури, включаючи форми та механізми взаємодії з іноземними колегами та міжнародними організаціями.

Отримані знання матимуть безпосереднє практичне застосування у майбутній професійній діяльності студентів. Розуміння організації роботи прокурора за основними напрямками діяльності допоможе їм ефективно взаємодіяти з органами прокуратури, використовувати свої процесуальні права, а також сприяти забезпеченню законності та справедливості у правозастосовній діяльності. Глибоке знання цих аспектів є необхідною умовою для успішної роботи будь-якого юриста, який працює в сфері кримінальної юстиції.

Основні запитання практичного заняття

1. Організація кадрової роботи в органах прокуратури України.
2. Організація роботи з питань внутрішньої безпеки в органах прокуратури України.
3. Порядок координації діяльності правоохоронних органів у сфері протидії злочинності.
4. Організація діяльності прокурорів щодо представництва інтересів держави в суді.
5. Особливості виконання функцій прокуратури з питань захисту інтересів дітей та протидії насильству.
6. Організація діяльності прокурорів у кримінальному провадженні.
7. Організація інформування суспільства щодо діяльності органів прокуратури.
8. Організація роботи органів прокуратури з особистого прийому, розгляду звернень і запитів та забезпечення доступу до публічної інформації.
9. Організація діяльності органів прокуратури з питань підтримки потерпілих і свідків.
10. Міжнародне співробітництво органів прокуратури.

Теми для есе та рефератів

1. Кадрова політика в органах прокуратури України: сучасний стан та шляхи вдосконалення.
2. Забезпечення внутрішньої безпеки в органах прокуратури як фактор підвищення довіри суспільства.

Тема 4. Прокурор в системі органів прокуратури України

Запитання до теми

1. Розкрийте зміст та елементи правового статусу прокурора в Україні, включаючи його права, обов'язки та гарантії незалежності.
2. Проаналізуйте порядок зайняття посади прокурора в Україні, включаючи кваліфікаційні вимоги, етапи конкурсу та призначення.
3. Охарактеризуйте підстави та порядок звільнення прокурора з адміністративної посади.
4. Розкрийте зміст дисциплінарної відповідальності прокурора, види дисциплінарних стягнень та порядок їх застосування.
5. Проаналізуйте підстави звільнення прокурора з посади, а також випадки припинення та зупинення його повноважень.
6. Охарактеризуйте прокурорське самоврядування в Україні, його органи та роль у забезпеченні діяльності прокуратури.
7. Розкрийте зміст соціального та матеріально-побутового забезпечення прокурора та інших працівників органів прокуратури, його значення.
8. Порівняйте порядок призначення та звільнення прокурорів різних рівнів (Генеральний прокурор, обласні, окружні).
9. Оцініть ефективність існуючої системи дисциплінарної відповідальності прокурорів.
10. Обґрунтуйте необхідність посилення гарантій незалежності прокурорів в Україні.

Запитання для самоконтролю

1. Які основні права має прокурор при здійсненні своїх повноважень?
2. Які кваліфікаційні вимоги пред'являються до кандидатів на посаду прокурора?
3. Хто приймає рішення про звільнення Генерального прокурора?
4. Які види дисциплінарних стягнень можуть бути застосовані до прокурора?
5. Що таке Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія прокурорів?
6. Які випадки зупинення повноважень прокурора передбачені законом?
7. Які органи забезпечують діяльність прокуратури?
8. Які пільги передбачені для прокурорів в Україні?
9. Який стаж роботи в галузі права необхідний для зайняття посади прокурора?
10. Які міжнародні стандарти регулюють правовий статус прокурора?

Практичні ситуації-задачі для обговорення під час занять

Практична ситуація-задача: "Порядок призначення на посаду прокурора та оскарження результатів конкурсу"

10. Які перспективи розвитку повноважень прокурора в Україні ви бачите?

Практичні ситуації-задачі для обговорення під час занять

Практична ситуація-задача: "Представництво інтересів держави в суді у господарській справі"

Чернівецька міська рада звернулася до прокуратури Чернівецької області з проханням здійснити представництво її інтересів в господарському суді у справі про стягнення з приватного підприємства "Західбуд" заборгованості за договором оренди земельної ділянки. Прокурор, вивчивши надані міською радою документи, встановив, що заборгованість дійсно існує, проте міська рада має власну юридичну службу, яка може представляти її інтереси в суді. Прокурор відмовив міській раді у представництві, посилаючись на відсутність підстав, передбачених ч. 3 ст. 23 Закону України "Про прокуратуру", а саме – відсутність у міської ради можливості самостійно захищати свої інтереси. Міська рада оскаржила рішення прокурора до Генеральної прокуратури України, вважаючи, що прокуратура зобов'язана здійснювати представництво у випадку звернення органу місцевого самоврядування.

Завдання для студентів:

Які є правові підстави для представництва прокурором інтересів держави в суді у господарських справах?

Чи обґрунтованою є відмова прокурора у представництві інтересів Чернівецької міської ради в даній ситуації?

Який порядок оскарження рішення прокурора про відмову у представництві інтересів держави в суді?

3. Координація діяльності правоохоронних органів у сфері протидії злочинності: проблеми та механізми їх вирішення.

4. Роль прокурора у представництві інтересів держави в суді: ефективність та перспективи.

5. Особливості діяльності прокуратури щодо захисту прав дітей та протидії насильству в Україні.

6. Організація діяльності прокурора на різних стадіях кримінального провадження: проблемні аспекти.

7. Інформування суспільства про діяльність органів прокуратури як засіб забезпечення прозорості та підзвітності.

Тестові запитання

Який орган відповідає за організацію кадрової роботи в органах прокуратури?

- а) Верховна Рада України
- б) Кабінет Міністрів України
- в) Офіс Генерального прокурора
- г) Міністерство юстиції України

Яка основна мета роботи з питань внутрішньої безпеки в органах прокуратури?

- а) Забезпечення фізичної охорони працівників
- б) Запобігання корупційним та іншим правопорушенням серед працівників
- в) Контроль за дотриманням трудової дисципліни
- г) Організація навчання працівників з питань безпеки

Який основний документ регулює порядок координації діяльності правоохоронних органів?

- а) Конституція України
- б) Закон України "Про прокуратуру"
- в) Кримінальний процесуальний кодекс України
- г) Закон України "Про Національну поліцію"

На якій стадії судового процесу прокурор представляє інтереси держави?

- а) Досудове розслідування
- б) Підготовче судове засідання
- в) Судовий розгляд
- г) На всіх стадіях

Який принцип є пріоритетним при виконанні функцій прокуратури щодо захисту інтересів дітей?

- а) Законність

- б) Найкращі інтереси дитини
- в) Гласність
- г) Ефективність

На якій стадії кримінального провадження прокурор здійснює процесуальне керівництво?

- а) Досудове розслідування
- б) Судовий розгляд
- в) Виконання судового рішення
- г) На всіх стадіях

Яка форма інформування суспільства є найбільш поширеною у діяльності органів прокуратури?

- а) Проведення прес-конференцій
- б) Розміщення інформації на офіційному веб-сайті
- в) Публікація статей у ЗМІ
- г) Особисті зустрічі з громадянами

Який строк встановлено для розгляду звернень громадян органами прокуратури?

- а) 15 днів
- б) 30 днів
- в) 45 днів
- г) 60 днів

Яка основна мета діяльності прокуратури з питань підтримки потерпілих і свідків?

- а) Забезпечення їх явки до суду
- б) Створення сприятливих умов для надання ними показань
- в) Надання їм матеріальної допомоги
- г) Забезпечення їх правової допомоги

Яка форма міжнародного співробітництва органів прокуратури є найбільш поширеною?

- а) Участь у міжнародних конференціях
- б) Обмін інформацією та досвідом
- в) Проведення спільних слідчих дій
- г) Надання правової допомоги

Практичні ситуації-задачі для обговорення під час занять

Практична ситуація-задача № 1: "Координація дій правоохоронних органів при розслідуванні організованої злочинної групи"

Тема 3. Повноваження прокурора з виконання покладених на нього конституційних функцій

Запитання до теми

1. Розкрийте зміст та значення повноважень прокурора щодо нагляду за додержанням законів органами, що провадять оперативно-розшукову діяльність, дізнання та досудове слідство.

2. Проаналізуйте роль прокурора у підтриманні публічного обвинувачення в суді, його права та обов'язки на цій стадії кримінального процесу.

3. Охарактеризуйте повноваження прокурора щодо представництва інтересів громадянина або держави в суді, наведіть приклади таких справ.

4. Розкрийте зміст повноважень прокурора щодо нагляду за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних справах та при застосуванні інших заходів примусового характеру.

5. Проаналізуйте основні аспекти професійної етики прокурора та її значення для забезпечення законності та справедливості у правозастосовній діяльності.

6. Порівняйте повноваження прокурора на різних стадіях кримінального процесу.

7. Оцініть ефективність існуючих механізмів реалізації повноважень прокурора в Україні.

8. Розкрийте особливості здійснення прокурором нагляду за додержанням прав людини у діяльності правоохоронних органів.

9. Проаналізуйте міжнародні стандарти щодо повноважень прокурора та їх відображення в законодавстві України.

10. Обґрунтуйте необхідність розширення або звуження існуючих повноважень прокурора в сучасних умовах.

Запитання для самоконтролю

1. Які конституційні функції покладені на прокуратуру України?

2. Назвіть основні нормативно-правові акти, що регулюють повноваження прокурора.

3. У чому полягає відмінність між наглядом та процесуальним керівництвом прокурора?

4. Які існують обмеження у здійсненні прокурором своїх повноважень?

5. Які права має прокурор при здійсненні нагляду за виконанням судових рішень?

6. Які етичні стандарти є обов'язковими для прокурора?

7. Які існують механізми оскарження дій прокурора?

8. Яку роль відіграє прокурор у захисті прав потерпілих від злочинів?

9. Які повноваження має прокурор у справах про адміністративні правопорушення?

збільшення навантаження на прокурорів окремих відділів обласної прокуратури, що призводить до порушення строків розгляду звернень громадян та неефективного здійснення процесуального керівництва у кримінальних провадженнях.

З метою оптимізації роботи прокуратури, прокурор запропонував внести зміни до структури обласної прокуратури, створивши додаткові посади прокурорів у найбільш завантажених відділах, а також перерозподілити обов'язки між існуючими працівниками. Крім того, він ініціював закупівлю додаткової комп'ютерної техніки та оновлення програмного забезпечення для автоматизації процесів діловодства та обліку.

Для реалізації своїх пропозицій прокурор звернувся до Офісу Генерального прокурора з відповідним запитом. В Офісі Генерального прокурора повідомили, що питання зміни структури обласних прокуратур та збільшення штатної чисельності потребують погодження з Кабінетом Міністрів України, а питання матеріально-технічного забезпечення вирішуються в межах бюджетних асигнувань, передбачених для органів прокуратури.

Завдання для студентів:

Які питання належать до компетенції Офісу Генерального прокурора у сфері організаційного забезпечення діяльності прокуратури?

Який порядок внесення змін до структури обласних прокуратур та збільшення їх штатної чисельності?

Прокурор Чернівецької обласної прокуратури Іваненко здійснює процесуальне керівництво у кримінальному провадженні, розпочатому за фактом діяльності організованої злочинної групи, яка займалася незаконним виготовленням та збутом наркотичних засобів на території області. До розслідування залучені слідчі Національної поліції, співробітники Служби безпеки України та Державної прикордонної служби, оскільки діяльність групи мала транскордонний характер.

У ході розслідування виникла необхідність одночасного проведення ряду обшуків за різними адресами, затримання кількох підозрюваних, а також проведення спеціальних слідчих дій. Прокурор Іваненко зіткнувся з проблемами координації дій між різними правоохоронними органами, зокрема, щодо визначення часу проведення слідчих дій, розподілу завдань та обміну інформацією. Виникла затримка в проведенні узгоджених заходів, що могло призвести до втрати доказів та ускладнити затримання всіх учасників групи.

Завдання для студентів:

Який порядок координації діяльності правоохоронних органів у сфері протидії злочинності?

Які форми координації можуть бути використані прокурором Іваненком у даній ситуації для забезпечення ефективного розслідування?

Які дії повинен вчинити прокурор у випадку виникнення розбіжностей між правоохоронними органами щодо планування та проведення слідчих дій?

Практична ситуація-задача № 2: "Представництво інтересів держави у справі про незаконне відчуження державного майна"

Прокурор Чернівецької обласної прокуратури Петренко здійснює представництво інтересів держави в господарському суді у справі за позовом про визнання незаконним договору купівлі-продажу будівлі, яка перебувала на балансі державного підприємства "Західенерго". Прокурор вважає, що будівля була продана за значно заниженою ціною, що завдало значних збитків державним інтересам.

В ході судового розгляду представник відповідача – приватного підприємства "Інвестбуд" – надав суду експертний висновок, згідно з яким ціна продажу відповідала ринковій вартості будівлі на момент укладення договору. Прокурор Петренко не має власного експертного висновку та сумнівається у достовірності наданого відповідачем висновку.

Суд запропонував прокурору надати докази на підтвердження своєї позиції щодо заниженої ціни продажу. Прокурор Петренко звернувся до керівництва обласної прокуратури з проханням про виділення коштів для проведення незалежної експертизи, проте отримав відмову у зв'язку з обмеженим бюджетним фінансуванням.

Завдання для студентів:

Які повноваження має прокурор при представництві інтересів держави в суді?

Які докази може використовувати прокурор для обґрунтування своєї позиції у господарській справі?

Які дії повинен вчинити прокурор Петренко в ситуації відсутності коштів для проведення незалежної експертизи, необхідної для підтвердження його аргументів?

Тема 2. Система органів прокуратури України та організація їх роботи

Запитання до теми

1. Розкрийте організаційні основи системи прокуратури України, включаючи конституційні та законодавчі засади.
2. Охарактеризуйте систему та структуру органів прокуратури України, опишіть компетенцію кожного рівня.
3. Проаналізуйте основні напрямки організаційно-управлінської діяльності Офісу Генерального прокурора, обласних та окружних прокуратур.
4. Розкрийте роль та місце спеціалізованих прокуратур у структурі органів прокуратури України, наведіть приклади їх діяльності.
5. Охарактеризуйте організаційне забезпечення діяльності прокуратури, включаючи кадрові, матеріально-технічні та фінансові аспекти.
6. Порівняйте особливості організації роботи обласних та окружних прокуратур.
7. Оцініть вплив реформи прокуратури на організаційну структуру та ефективність її роботи.
8. Розкрийте значення принципу ієрархічності в організації системи органів прокуратури.
9. Проаналізуйте питання взаємодії між різними рівнями органів прокуратури.
10. Обґрунтуйте необхідність оптимізації організаційної структури прокуратури України в сучасних умовах.

Запитання для самоконтролю

1. Назвіть основні складові системи прокуратури України.
2. У чому полягає принцип централізації в організації прокуратури?
3. Які функції виконує Офіс Генерального прокурора?
4. Які види спеціалізованих прокуратур існують в Україні?
5. Які органи відповідають за кадрове забезпечення прокуратури?
6. Чим відрізняється структура обласної та окружної прокуратури?
7. Які міжнародні організації співпрацюють з прокуратурою України?
8. Які основні завдання стоять перед окружними прокуратурами?
9. Які органи здійснюють контроль за діяльністю прокуратури?
10. Які перспективи розвитку організаційної структури прокуратури України ви бачите?

Практичні ситуації-задачі для обговорення під час занять

Практична ситуація-задача: "Організаційне забезпечення діяльності обласної прокуратури"

Керівник Черкаської обласної прокуратури, відповідальний за організаційно-управлінську діяльність, отримав інформацію про значне

10. Яким чином правові основи діяльності прокуратури впливають на її організаційну структуру?

Практичні ситуації-задачі для обговорення під час занять

Практична ситуація-задача: "Забезпечення незалежності прокурора та вплив громадської думки"

Прокурор районної прокуратури міста Z здійснював процесуальне керівництво у кримінальному провадженні, яке набуло широкого суспільного резонансу. Справа стосувалася дорожньо-транспортної пригоди, в якій загинула відома в місті особа, а підозрюваним був син впливового місцевого бізнесмена.

Протягом досудового розслідування прокурор відчував тиск з боку громадськості, яка вимагала швидкого та суворого покарання для підозрюваного. У засобах масової інформації з'являлися статті з критикою роботи прокурора, його звинувачували у затягуванні розслідування та намаганнях "зам'яти справу". Крім того, прокурор отримував телефонні дзвінки з погрозами від невідомих осіб.

Незважаючи на тиск, прокурор продовжував здійснювати процесуальне керівництво, керуючись виключно законом та власним внутрішнім переконанням, сформованим на підставі об'єктивного дослідження всіх обставин справи.

Завдання для студентів:

У чому полягає принцип незалежності прокурора та які існують гарантії його забезпечення?

Як громадська думка та тиск з боку засобів масової інформації можуть впливати на діяльність прокурора?

Які дії повинен вчинити прокурор в ситуації тиску та погроз, пов'язаних з виконанням службових обов'язків?

Тема 6. Організація роботи окружної прокуратури

Вступ

Окружна прокуратура є ключовою ланкою в системі органів прокуратури України, яка безпосередньо забезпечує виконання покладених на прокуратуру функцій на місцевому рівні. Ефективність її роботи має прямий вплив на стан законності та правопорядку в конкретному регіоні. Розуміння особливостей організації роботи окружної прокуратури, планування її діяльності, розподілу обов'язків між працівниками, використання управлінської документації, проведення нарад та значення доброчесності прокурора є надзвичайно важливим для підготовки майбутніх юристів, які планують працювати в системі кримінальної юстиції. Актуальність цієї теми визначається тим, що саме окружні прокуратури здійснюють основний обсяг роботи з протидії злочинності, захисту прав громадян та інтересів держави на первинному рівні.

Знання про організацію роботи окружної прокуратури є необхідним для розуміння практичних аспектів діяльності прокуратури на місцях. Майбутні юристи, незалежно від обраної спеціалізації, будуть тісно взаємодіяти з окружними прокуратурами. Адвокати повинні розуміти внутрішню структуру окружної прокуратури для ефективного представництва інтересів своїх клієнтів, судді – враховувати специфіку організації роботи прокурора при розгляді справ, а слідчі – налагоджувати ефективну взаємодію під час досудового розслідування. Розуміння принципів планування роботи окружної прокуратури та розподілу обов'язків допоможе майбутнім юристам усвідомити механізми прийняття рішень та відповідальність працівників. Знання про управлінську документацію та проведення нарад дозволить ефективно комунікувати з працівниками прокуратури. Нарешті, розуміння значення доброчесності прокурора є важливим для формування довіри до органів прокуратури та забезпечення законності їхньої діяльності.

У рамках цієї теми буде детально розглянуто організацію роботи окружної прокуратури. Особливу увагу буде приділено плануванню роботи окружної прокуратури, включаючи види планів, порядок їх розробки та затвердження. Також буде розглянуто питання розподілу обов'язків між працівниками окружної прокуратури, правові засади та порядок його реалізації. Важливим аспектом є вивчення організаційно-управлінських документів, що використовуються в діяльності окружної прокуратури, їх види та значення для ефективного управління.

Окремий блок питань буде присвячено нараді як формі організації роботи окружної прокуратури, включаючи види нарад, порядок їх підготовки та проведення. Буде розглянуто співвідношення планування з основними принципами прокурорської діяльності, включаючи законність, об'єктивність та неупередженість. Завершальним аспектом теми є дослідження доброчесності прокурора, її значення для забезпечення ефективності та законності діяльності окружної прокуратури, а також механізми забезпечення доброчесності.

Отримані знання матимуть безпосереднє практичне застосування у майбутній професійній діяльності студентів. Розуміння організації роботи окружної прокуратури допоможе їм ефективно взаємодіяти з цим органом, використовувати свої процесуальні права, а також сприяти забезпеченню законності та справедливості у правозастосовній діяльності на місцевому рівні. Глибоке знання цих аспектів є необхідною умовою для успішної роботи будь-якого юриста, який працює в сфері кримінальної юстиції.

Основні запитання практичного заняття

1. Організація та планування роботи в окружній прокуратурі.
2. Розподіл обов'язків між працівниками окружної прокуратури: правові засади та порядок реалізації.
3. Організаційно-управлінських документів, що використовуються в діяльності окружної прокуратури: види та значення.
4. Нарада як форма організації роботи окружної прокуратури.
5. Співвідношення планування з основними принципами прокурорської діяльності.
6. Добросовісність прокурора.

Теми для есе та рефератів

1. Вплив планування на ефективність діяльності окружної прокуратури.
2. Правові аспекти розподілу обов'язків між працівниками окружної прокуратури.
3. Значення організаційно-управлінської документації для роботи окружної прокуратури.
4. Нарада як інструмент управління в окружній прокуратурі: переваги та недоліки.
5. Взаємозв'язок принципів прокурорської діяльності та планування роботи окружної прокуратури.
6. Добросовісність прокурора як фактор, що впливає на організацію роботи окружної прокуратури.
7. Оптимізація організаційної структури окружної прокуратури.

Тестові запитання

Який основний документ визначає організацію роботи окружної прокуратури?

- а) Конституція України
- б) Закон України "Про прокуратуру"
- в) Наказ Генерального прокурора України
- г) Кримінальний процесуальний кодекс України

Який етап є першочерговим при плануванні роботи окружної прокуратури?

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Тема 1. Правові основи діяльності прокуратури України

Запитання до теми

1. Охарактеризуйте предмет, систему та структуру навчальної дисципліни "Прокуратура України", розкрийте їх взаємозв'язок.
2. Проаналізуйте основні історичні етапи розвитку прокуратури в Україні, виділіть ключові зміни та закономірності.
3. Розкрийте зміст та значення правових основ організації і діяльності прокуратури в Україні, назвіть основні джерела.
4. Порівняйте завдання та принципи діяльності органів прокуратури, визначені чинним законодавством, наведіть приклади їх практичної реалізації.
5. Дайте загальну характеристику функцій органів прокуратури України, розкрийте їх зміст та взаємозв'язок.
6. Оцініть вплив Конституції України на формування правових основ діяльності прокуратури.
7. Проаналізуйте роль Закону України "Про прокуратуру" у регулюванні діяльності органів прокуратури.
8. Розкрийте значення міжнародних стандартів для визначення правових засад діяльності прокуратури в Україні.
9. Які існують колізії між різними нормативно-правовими актами, що регулюють діяльність прокуратури, та шляхи їх вирішення?
10. Обґрунтуйте необхідність глибокого вивчення правових основ діяльності прокуратури для майбутніх юристів.

Запитання для самоконтролю

1. У чому полягає специфіка предмета навчальної дисципліни "Прокуратура України"?
2. Назвіть хронологічні рамки основних етапів розвитку прокуратури в Україні.
3. Які підзаконні нормативно-правові акти регулюють діяльність прокуратури?
4. Чим відрізняються завдання прокуратури від її функцій?
5. Які існують класифікації принципів діяльності прокуратури?
6. Охарактеризуйте функцію нагляду за додержанням законів органами, що провадять оперативно-розшукову діяльність.
7. У чому полягає особливість функції підтримання публічного обвинувачення в суді?
8. Які існують види міжнародного співробітництва органів прокуратури України?
9. Які основні напрямки реформування правових основ діяльності прокуратури ви можете назвати?

Чи є правомірним доручення прокурором Іваненком проведення перевірки слідчому, на дії якого скаржився громадянин Петренко?

Практична ситуація-задача № 2: "Облік кримінальних проваджень та статистична звітність"

В окружній прокуратурі міста N виникла проблема з обліком кримінальних проваджень. Через недосконалість існуючої системи обліку, існує розбіжність між фактичною кількістю проваджень, що перебувають у провадженні прокурорів, та даними статистичної звітності. Це ускладнює контроль за строками розслідування, своєчасністю прийняття рішень та загальною ефективністю роботи прокуратури.

Прокурор Семенова, відповідальна за ведення обліку та статистики, запропонувала запровадити нову електронну систему обліку кримінальних проваджень. Однак, впровадження нової системи потребує додаткового фінансування, навчання працівників та оновлення комп'ютерної техніки. Керівництво прокуратури вагається щодо доцільності таких витрат, посиляючись на обмежений бюджет.

Завдання для студентів:

Які основні вимоги до ведення обліку кримінальних проваджень в органах прокуратури?

Яке значення має достовірна статистична звітність для оцінки роботи окружної прокуратури?

Які аргументи може навести прокурор Семенова для обґрунтування необхідності впровадження нової електронної системи обліку кримінальних проваджень?

- а) Визначення відповідальних виконавців
- б) Затвердження плану керівництвом
- в) Аналіз статистичних даних та проблемних питань
- г) Доведення плану до відома працівників

Який принцип прокурорської діяльності безпосередньо впливає на розподіл обов'язків?

- а) Законність
- б) Незалежність
- в) Спеціалізація та розподіл праці
- г) Гласність

Який вид організаційно-управлінського документу містить інформацію про основні завдання та функції окружної прокуратури?

- а) Наказ
- б) Положення
- в) Інструкція
- г) Лист

Яка мета проведення оперативних нарад в окружній прокуратурі?

- а) Обговорення стратегічних питань
- б) Вирішення поточних питань та координація дій
- в) Підбиття підсумків роботи за певний період
- г) Нагородження працівників

Який аспект доброчесності прокурора є найбільш важливим для забезпечення законності в роботі окружної прокуратури?

- а) Компетентність
- б) Неупередженість
- в) Комунікабельність
- г) Ініціативність

Який документ використовується для фіксації рішень, прийнятих на нараді в окружній прокуратурі?

- а) Доповідна записка
- б) Протокол
- в) Звіт
- г) Постанова

Який принцип планування передбачає врахування наявних ресурсів окружної прокуратури?

- а) Реалістичність
- б) Конкретність

- в) Гнучкість
- г) Системність

Який вид відповідальності може бути застосований до прокурора за порушення вимог щодо доброчесності?

- а) Кримінальна
- б) Адміністративна
- в) Дисциплінарна
- г) Цивільно-правова

Який орган здійснює контроль за організацією роботи окружної прокуратури?

- а) Органи місцевого самоврядування
- б) Органи державної влади
- в) Вищестояща прокуратура
- г) Громадські організації

Практичні ситуації-задачі для обговорення під час занять

Практична ситуація-задача № 1: "Планування роботи окружної прокуратури на рік"

Прокурор Вишгородської окружної прокуратури Сидоренко відповідає за складання річного плану роботи прокуратури. При розробці плану він зіткнувся з необхідністю врахувати різні фактори, такі як статистичні дані щодо злочинності в районі, пріоритетні напрямки діяльності, визначені Офісом Генерального прокурора та обласною прокуратурою, а також наявні ресурси – кількість прокурорів та інших працівників, матеріально-технічне забезпечення.

Прокурор Сидоренко планує провести нараду з усіма прокурорами окружної прокуратури для обговорення проекту плану. Однак, деякі прокурори висловлюють сумніви щодо реалістичності запропонованих показників, враховуючи їхню поточну завантаженість. Крім того, виникли розбіжності щодо пріоритетності певних напрямків роботи, наприклад, боротьби з корупцією порівняно з протидією майновим злочинам.

Завдання для студентів:

Які основні етапи розробки плану роботи окружної прокуратури?

Які фактори необхідно враховувати при плануванні роботи окружної прокуратури?

Як прокурор Сидоренко повинен вирішити розбіжності між прокурорами щодо пріоритетності напрямків роботи та забезпечити реалістичність річного плану?

Практична ситуація-задача № 2: "Розподіл обов'язків між прокурорами окружної прокуратури"

Який вид контролю за виконанням документів застосовується в органах прокуратури?

- а) Попередній контроль
- б) Поточний контроль
- в) Наступний контроль
- г) Всі перераховані види

Яка інформація не підлягає обліку в органах прокуратури?

- а) Відомості про рух кримінальних проваджень
- б) Персональні дані працівників
- в) Інформація, що становить державну таємницю
- г) Листування особистого характеру

Яка мета використання інформаційно-аналітичних систем в органах прокуратури?

- а) Збільшення штатної чисельності працівників
- б) Автоматизація процесів збору, обробки та аналізу інформації
- в) Обмеження доступу до публічної інформації
- г) Ускладнення процедури розгляду звернень громадян.

Практичні ситуації-задачі для обговорення під час занять

Практична ситуація-задача № 1: "Порядок реєстрації та розгляду звернення громадянина"

До Чернівецької окружної прокуратури надійшло письмове звернення від громадянина Петренка, в якому він скаржився на дії слідчого місцевого відділення поліції під час розслідування кримінального провадження за фактом пошкодження його майна. Звернення було зареєстроване канцелярією прокуратури та передано на розгляд прокурору Іваненку.

Прокурор Іваненко, через велику завантаженість, розглянув звернення лише через 15 днів після його реєстрації. Під час розгляду він встановив, що звернення містить ознаки бездіяльності слідчого та потребує перевірки. Прокурор Іваненко виніс постанову про проведення перевірки, яку доручив слідчому тієї ж поліції, на дії якого скаржився громадянин Петренко.

Громадянин Петренко, отримавши відповідь від прокуратури, був обурений тривалим строком розгляду його звернення та тим, що перевірку доручено тому самому слідчому, на дії якого він скаржився. Він звернувся зі скаргою до прокурора вищого рівня.

Завдання для студентів:

Який встановлений законодавством порядок реєстрації та розгляду звернень громадян органами прокуратури?

Чи були порушені строки розгляду звернення громадянина Петренка прокурором Іваненком?

г) Закон України "Про інформацію"

Який етап не належить до процесу проходження вхідної кореспонденції в органах прокуратури?

- а) Приймання
- б) Реєстрація
- в) Розгляд керівництвом
- г) Передача до архіву

Який вид обліку є основним в окружній прокуратурі?

- а) Бухгалтерський облік
- б) Кадровий облік
- в) Облік кримінальних проваджень
- г) Статистичний облік

Яка мета аналітичної роботи в органах прокуратури?

- а) Забезпечення виконання планових показників
- б) Виявлення причин та умов, що сприяють вчиненню правопорушень
- в) Контроль за дотриманням трудової дисципліни
- г) Своєчасне надання відповідей на запити громадян

Яка інформаційно-аналітична система використовується для обліку кримінальних проваджень в Україні?

- а) Єдина судова інформаційно-телекомунікаційна система (ЄСІТС)
- б) Єдиний реєстр досудових розслідувань (ЄРДР)
- в) Автоматизована система документообігу суду (АСДС)
- г) Національна поліцейська інформаційна система (NPAS)

Який документ містить інформацію про результати роботи органів прокуратури за певний період?

- а) Доповідна записка
- б) Статистичний звіт
- в) Акт перевірки
- г) Протокол наради

Який принцип є основоположним при організації діловодства в органах прокуратури?

- а) Оперативність
- б) Гласність
- в) Законність
- г) Економічність

В окружній прокуратурі міста N працює п'ять прокурорів, включаючи керівника. Прокурор Петренко відповідає за розподіл обов'язків між ними. При розподілі обов'язків він намагався врахувати спеціалізацію кожного прокурора та їх досвід роботи. Прокурору Іванову, який має значний досвід у розслідуванні економічних злочинів, було доручено процесуальне керівництво у відповідних кримінальних провадженнях. Прокурору Семеновій, яка спеціалізується на справах щодо неповнолітніх, було доручено цей напрямок.

Однак, виникла ситуація, коли прокурор Іванов захворів, а в цей час надійшла термінова справа щодо економічного злочину, яка потребувала негайного втручання. Прокурор Петренко зіткнувся з проблемою, оскільки інші прокурори не мали достатньої кваліфікації для негайного прийняття рішень у цій справі. Крім того, виникло невдоволення серед прокурорів щодо нерівномірного розподілу навантаження.

Завдання для студентів:

Які правові засади розподілу обов'язків між працівниками окружної прокуратури?

Які критерії слід враховувати при розподілі обов'язків між прокурорами?

Як прокурор Петренко повинен вирішити ситуацію, що виникла у зв'язку з хворобою прокурора Іванова, та врегулювати питання нерівномірного розподілу навантаження?

Тема 7. Організація роботи з діловодства, обліку та звітності в органах прокуратури

Вступ

Ефективне функціонування органів прокуратури України неможливе без належної організації діловодства, обліку та звітності. Ці процеси забезпечують фіксацію, обробку, зберігання та використання інформації, необхідної для реалізації покладених на прокуратуру функцій. Розуміння загальних засад організації діловодства, обліку та звітності, порядку приймання та обробки документів, ведення обліку та статистики, проведення аналітичної роботи та використання інформаційно-аналітичних систем є важливим для підготовки майбутніх юристів, які планують працювати в системі кримінальної юстиції. Актуальність цієї теми визначається зростаючим обсягом інформації, з якою доводиться працювати органам прокуратури, а також необхідністю забезпечення її оперативності, достовірності та захищеності.

Знання про організацію роботи з діловодства, обліку та звітності в органах прокуратури є необхідним для розуміння внутрішніх процесів функціонування прокуратури. Майбутні юристи, незалежно від обраної спеціалізації, будуть мати справу з документами, створеними або отриманими органами прокуратури. Адвокати повинні знати порядок отримання необхідної інформації, судді – оцінювати докази, надані прокурором, а слідчі – належним чином оформлювати процесуальні документи. Розуміння принципів ведення обліку та статистики допоможе майбутнім юристам аналізувати тенденції злочинності та ефективність роботи прокуратури. Знання про аналітичну роботу та використання інформаційно-аналітичних систем дозволить використовувати сучасні технології для підвищення ефективності правозастосовної діяльності.

У рамках цієї теми буде детально розглянуто загальну характеристику діловодства, обліку та звітності в прокуратурі, а також правове регулювання цього виду діяльності. Особливу увагу буде приділено організації діловодства в органах прокуратури, включаючи порядок приймання та реєстрації вхідної кореспонденції, розгляду та виконання документів, контроль за їх виконанням, а також порядок обробки та надсилання вихідної кореспонденції. Важливим аспектом є вивчення організації ведення обліку роботи і статистики в окружній прокуратурі, включаючи проблеми та основні питання, пов'язані з цим процесом.

Окремий блок питань буде присвячено аналітичній роботі в органах прокуратури, її правовим засадам, видам аналізу та методам його проведення. Буде розглянуто роль аналітичної роботи у прийнятті управлінських рішень та підвищенні ефективності діяльності прокуратури. Завершальним аспектом теми є дослідження інформаційно-аналітичних систем органів прокуратури України, їх видів, функціональних можливостей та значення для автоматизації процесів діловодства, обліку та звітності.

Отримані знання матимуть безпосереднє практичне застосування у майбутній професійній діяльності студентів. Розуміння організації роботи з діловодства, обліку та звітності в органах прокуратури допоможе їм ефективно працювати з документами, отримувати необхідну інформацію, аналізувати статистичні дані та використовувати сучасні інформаційні технології у своїй професійній діяльності. Глибоке знання цих аспектів є необхідною умовою для успішної роботи будь-якого юриста, який взаємодіє з органами прокуратури або використовує інформацію, створену ними.

Основні запитання практичного заняття

1. Загальна характеристика діловодства, обліку та звітності в прокуратурі, правове регулювання цього виду діяльності.
2. Організація діловодства в органах прокуратури: приймання та реєстрація вхідної кореспонденції, розгляд і виконання документів, контроль за виконанням документів; порядок обробки та надсилання вихідної кореспонденції.
3. Організація ведення обліку роботи і статистики в окружній прокуратурі: проблеми та основні питання.
4. Аналітична робота в органах прокуратури, її правові засади.
5. Інформаційно-аналітичні системи органів прокуратури України.

Теми для есе та рефератів

1. Роль діловодства в забезпеченні ефективності роботи органів прокуратури.
2. Проблеми організації обліку кримінальних проваджень та шляхи їх вирішення.
3. Значення аналітичної роботи для прийняття управлінських рішень в органах прокуратури.
4. Перспективи впровадження сучасних інформаційно-аналітичних систем в органах прокуратури України.
5. Правове регулювання діловодства, обліку та звітності в органах прокуратури: порівняльний аналіз.
6. Міжнародні стандарти в сфері управління документацією та їх застосування в органах прокуратури.
7. Забезпечення доступу до публічної інформації в діяльності органів прокуратури: організаційні аспекти.

Тестові запитання

Який нормативно-правовий акт регулює порядок ведення діловодства в органах прокуратури?

- а) Закон України "Про прокуратуру"
- б) Інструкція з діловодства в органах прокуратури України
- в) Кримінальний процесуальний кодекс України